

၁၂၉

www.kelasa.or.jp



ဟံသာဝတီတက္ကသိုလ်
၃၅၇ ဗိုလ်စောဘင်ကျော်လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။
တစ်ဆင့် ၂ ကျပ်။

သျှင်ဥတ္တမကျော်တောလား

UNIVERSITY OF MAGYAW'S TAWLA

လက်ဝဲသုန္ဒရ ရတုများ

LETWETHONDARA'S RADUS

Likay Letha
13.5.91

K. 10

STANDARD BURMESE POEMS SERIES

No. 1 and 2

Baddanta Kelasa
Dhammacariya, B.A (Phil)
M.A (Buddhism)

သျှင်ဥတ္တမကျော် တောလာ:

SHIN UTTAMAGYAW'S TAWLA

and

လက်ဝဲသုန္ဒရ ရတုများ

LETWETHONDARA'S RADUS

Edited by Dr. BA HAN, M.A., Ph.D., D. Litt., LL.D.

In Burmese by U THEIN HAN, M.A., Dip., Lib., Trin.

and

U WUN, M.A., B. Litt (Oxon)

www.kelasa.org



PUBLISHED BY THE HANTHAWADDY PRESS, RANGOON.

1964.

PRINTER

U HLA PHAW (0271)
THE BURMESE ADVERTISING PRESS,
NO. 49/51, 36TH STREET, RANGOON.

PUBLISHER

U ZAW WIN (0004)
THE HANTHAWADDY PRESS,
NO. 53, NATMAUK LANTHWE, RANGOON.

www.kelasa.org

STANDARD BURMESE POEMS SERIES

No. 1.

SHIN UTTAMAGYAW'S TAWLA.

Edited by DR. BA HAN, M.A., PhD, D.Litt, LL.D.

Barrister-at-Law,

Professor Emeritus of Law

and

U WUN, M.A., B.Litt (Oxon)

Head of the Department of Translation and Publications

Rangoon University.

SHIN UTTAMAGYAW: MAN AND POET.

Shin Uttamagyaw was born of U Thaukkyaw and Daw Hnin Zi in about 815 B. E. (1453 A. D) at Pondaw-byi Village, Myolalin Town, Taungdwingyi Subdivision, Magwe District, Upper Burma. The name given him by his parents was Maung Nyo. As a boy he sat at the feet of U Thilasara, Tupayon Sayadaw* of Taungdwingyi monastery together with Shin Silavamsa who was his senior in age. Both Shin Uttamagyaw and Shin Silavamsa first became novices and were later admitted to the Order in the Taungdwingyi monastery. The monastic climate did not foster the cultivation of the poetic gift. Indeed, the Superior of the monastery considered it profanation that a monk should dabble in poetry which belongs to the world he has renounced. But the poetic frenzy could be not repressed. So Shin Silavamsa composed his *Paramidawgan Pyo*, and he was forced to leave the monastery. This proved to be a blessing in disguise. The outcast monk went to Ava where he was highly honoured by the King.

Shin Uttamagyaw remained behind at the monastery where he composed his solitary poetic performance *Tawla* in spite of the Superior's disapproval.

* Natmilin Sayadaw according to some authorities.

သျှင်ဥတ္တမကျော် လူနှင့်စာဆိုလေ့လာချက်

သက္ကရာဇ် ၈၁၅ ခုနှစ်တွင်၊ အထက်မြန်မာနိုင်ငံ မကွေးစီရင်စု တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ်၊ မြို့လှလင်ရွာ၊ ဘုန်းတော်ပြည်အရပ်၌၊ အဖ ဦးသောကြာ အမိဒေါ်နှင်းဆီတို့မှ သျှင်ဥတ္တမကျော်ဖွားမြင်သည်။ မိဖ များပေးသော သူ၏ငယ်မည်မှာ မောင်ညိုဖြစ်သည်။ ကျောင်းသားအ ရွယ်သို့ရောက်လျှင် မောင်ညိုသည် တောင်တွင်းကြီးမြို့၊ ထူပါရုံဆရာ တော်* ဦးသီလာစာရထံတွင် စာပေသင်ယူသည်။ သူနှင့်အတူ သူ့ထက် အတန်ငယ် အသက်ကြီးသော သျှင်သီလဝံသအလောင်း သူငယ်သည် လည်း စာပေသင်ယူသည်။ သူငယ်နှစ်ယောက်တို့သည်၊ တောင်တွင်း ကြီးကျောင်းတွင် ပဌမရှင်သာမဏေဝတ်ကြ၍၊ အသက်စေ့ ရောက်သော အခါရဟန်းခံကြသည်။ ရဟန်းဝိနည်းသည် ကဗျာစီကုံးမှုကိုခွင့်မပြု၊ မိမိ စွန့်ခွဲခဲ့ရာဖြစ်သော ဝတ်ကြောင်တွင်အကျုံးဝင်သည့်ကဗျာစီကုံးမှုတွင် ကျက်စားခြင်းသည်၊ ရဟန်းတို့အဖို့ သာသာနာတော်ကိုညစ်နွမ်းစေရာ ရောက်သည်ဟု ထူပါရုံဆရာတော်က ယူမှတ်သည်။ သို့ဖြစ်သော်လည်း ကဗျာစီကုံးမှုဝါသနာကိုကား ဖိနှိပ်၍မရ။ ထို့ကြောင့်ပင်လည်း သျှင်သီ လဝံသသည် ပါရမီတော်ခန်းပျို့ ကို စီကုံးသည်။ စီကုံးသဖြင့်လည်း ကျောင်းမှထွက်ခွါရသည်။ ထွက်ခွါရသဖြင့်လည်း အကျိုးဖြစ်ထွန်းသည်။ အဘယ်သို့နည်းဆိုသော်၊ သျှင်သီလဝံသသည် ကျောင်းမှထွက်ရသော အခါ၊ ရတနာပူရအင်းဝနေပြည်တော်သို့တက်သွား၍ မင်း၏ချီးမြှောက် မှုကိုများစွာခံရလေသည်။

သျှင်ဥတ္တမကျော်ကား တောင်တွင်းကြီးတွင် ကျန်ရစ်ခဲ့၍၊ ဆရာ တော်ကမနှစ်မြို့လျက်နှင့်ပင် မိမိ၏တခုတည်းသော ကဗျာစွမ်းဆောင် ချက်ဖြစ်သည့် *တောလား* လင်္ကာကြီးကို စီကုံးဖွဲ့နွဲ့လေသည်။

* အချို့က နတ်ဒီးလင်းဆရာတော်ဟုဆိုကြသည်။

Eventually he left for Ava where he was provided with a special monastery by the King's Ministers. His knowledge of the Buddhist Scriptures is evidenced by no less than 12 *Nissayas* of the Pali sacred books. For his profound erudition in sacred lore he was often consulted by Mingaung II who became King of Ava in 842 B.E. (1480 A.D.). He finally returned to Taungdwingyi and ended his days in 904 B.E. (1542 A.D.) at the ripe old age of 89.

Tawla is Shin Uttamagyaw's single poem. It consists of 9 verses. It takes rank as a masterpiece of Burmese poetry. In dignity of diction it challenges comparison with any front-rank Burmese poem. And in supple mastery of words it stands in a class by itself among Burmese poems of the same subject. Literally *Tawla* means a journey through the forest. The sights and scenes along the journey are spiritualized and described in poetic language. But in Shin Uttamagyaw's *Tawla* there is the added description of the different seasons and of the homage paid to Buddha by the whole realm of nature. The poem appears to owe its inspiration to the address by Shin Kaludayi (couched in sixty Pali stanzas) to Buddha suggesting a journey from Rajagaha to Kapilavasthu in view of the pleasant season.

The poem is tough reading. The unique use of co sounds unsavoury to the uninitiated. The poet has handled this refractory letter with such skill that it is made to convey the meaning of လတ္တံ့. The poet's egoism is fully revealed at the end of the poem where he proclaims himself to be the next Buddha of the present world cycle.

BA HAN

Hebron
8th Mile
Prom Road, Rangoon,
1st July 1964.

နောင်သောအခါ သျှင်ဥတ္တမကျော်သည်လည်း၊ အင်းဝနေပြည်
တော်သို့တက်၍၊ မှူးကြီးမတ်ကြီးများဆောက်လှူသောကျောင်းသစ်တွင်
သီတင်းသုံးလေသည့် သျှင်ဥတ္တမကျော်သည် ကျမ်းဂန်တတ်မြောက်၍၊
နိဿယစာစောင် ၁၂ ကျမ်း အောက်မနည်း ပြုစုတော်မူခဲ့သည်။ စွယ်စုံ
ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သဖြင့်လည်း သက္ကရာဇ် ၈၄၂ ခုနှစ်တွင် အင်းဝရွှေနန်းကို
တက်တော်မူသည့် ဗုဒ္ဓိယဘုရင်မင်းခေါင်သည် သျှင်ဥတ္တမကျော်မကြာ
ခန့် ပင့်ခေါ်တိုင်ပင် လျှောက်ထားသည်။ အဆုံးတွင်ကား သျှင်ဥတ္တမ
ကျော်သည် ဇာတိဌာန တောင်တွင်းကြီးသို့ပြန်လည်ကြွသွားတော်မူ၍
သက္ကရာဇ် ၉၀၄-ခု၊ သက်တော်-၈၉-နှစ်တွင် ပျံတော်မူလေသည်။

တောလားကြီးသည် သျှင်ဥတ္တမကျော်၏တခုတည်းသောကဗျာ
ဖြစ်သည်။ အပိုဒ်-၉-ပိုဒ်ပါသည်။ မြန်မာကဗျာလောကတွင် ပဌမတန်း
ကလိုက်သည်။ စကားအသုံးအနှုန်းခန့်တည်မှုအရာတွင် အကောင်းဆုံး
မြန်မာကဗျာများနှင့် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်သော အရည်အချင်းနှင့် ပြည့်စုံသည်။
စကားအသွားအလာပြေပြစ်နွဲ့ပျောင်းမှုအရာတွင် အလားတူကဗျာများ
ထဲ၌ တောလားကြီးသည် တမျိုးတစား သီးခြားရပ်တည်လျက်ရှိသည်။
တောလား ဆိုသည်မှာ တောတွင်းတွင် ခရီးသွားလာခြင်းဟု ဆိုလို
သည်။ တောလမ်းခရီးတွင်တွေ့မြင်ရသော ရေမြေတောတောင် ကျေး
ငှက်တိရစ္ဆာန်၊ ပန်းမန်သစ်သီးတို့ကို အသက်သွင်း၍ ကဗျာစကားဖြင့်
ဖွဲ့နွဲ့ဆိုထားခြင်းဖြစ်သည်။ သို့ပင်ဖြစ်လင့်ကစား သျှင်ဥတ္တမကျော်၏
တောလားတွင် ထူးခြားချက်ပါသည်။ ယင်းတို့မှာအခြားမဟုတ်၊ ရာသီ
အမျိုးမျိုးကိုဖွဲ့ဆိုခြင်းနှင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာအား လောကဓါတ်တခုလုံးက ပူ
ဇော်ပုံကို ဖွဲ့ဆိုခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ ဤတောလားကြီးကိုဖွဲ့ဆိုရာတွင်၊ သျှင်
ဥတ္တမကျော်သည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်မှ ကပ္ပိလဝတ်ပြည်သို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကြွချီ
တော်မူမည့် ခရီးလမ်းအကြောင်း သာယာပုံကို ကာဠုဒြာဏီအမတ်က
ဖွဲ့နွဲ့လျှောက်ကြသည့်ဂါထာ-၆၀-ကို အာရုံပြုသတိရနေပုံရှိသည်။

တောလားကြီးသည် လေ့လာရန်မလွယ်ကူ။ ကဗျာလင်္ကာအလေ့
အထနည်းသူတို့အဖို့ သျှင်ဥတ္တမကျော်၏လအကွရာအသုံးမှာ နားမချမ်း
ဘွယ်ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း စာဆိုပုဂ္ဂိုလ်၏ အကိုင်အတွယ် ကျွမ်း
ကျင်မှုကြောင့်၊ ဤအသုံးရခက် အကွရာမှာ လတ္တံ့ဟူသော အနက်ကို
ဆောင်ရလေသည်။ သျှင်ဥတ္တမကျော်၏ ကိုယ်ရေးဆုတောင်းမှာ၊ ဤ
ကမ္ဘာတွင်ပင် နောင်ပွင့်အံ့သော အရိမေဇ္ဇေယျဘုရား အထံတော်တွင်
ဘုရားဖြစ်ရန် ဗျာဒိတ်ကြားခြင်းကို ခံယူရလို၏ဟူ၍ နောက်ဆုံးပိုဒ်တွင်
ဖော်ပြထားချက်ဖြစ်သည်။

Eventually he left for Ava where he was provided with a special monastery by the King's Ministers. His knowledge of the Buddhist Scriptures is evidenced by no less than 12 *Nissayas* of the Pali sacred books. For his profound erudition in sacred lore he was often consulted by Mingaung II who became King of Ava in 842 B.E. (1480 A.D.). He finally returned to Taungdwingyi and ended his days in 904 B.E. (1542 A.D.) at the ripe old age of 89.

Tawla is Shin Uttamagyaw's single poem. It consists of 9 verses. It takes rank as a masterpiece of Burmese poetry. In dignity of diction it challenges comparison with any front-rank Burmese poem. And in supple mastery of words it stands in a class by itself among Burmese poems of the same subject. Literally *Tawla* means a journey through the forest. The sights and scenes along the journey are spiritualized and described in poetic language. But in Shin Uttamagyaw's *Tawla* there is the added description of the different seasons and of the homage paid to Buddha by the whole realm of nature. The poem appears to owe its inspiration to the address by Shin Kaludayi (couched in sixty Pali stanzas) to Buddha suggesting a journey from Rajagaha to Kapilavasthu in view of the pleasant season.

The poem is tough reading. The unique use of co sounds unsavoury to the uninitiated. The poet has handled this refractory letter with such skill that it is made to convey the meaning of လတ္တံ့. The poet's egoism is fully revealed at the end of the poem where he proclaims himself to be the next Buddha of the present world cycle.

BA HAN

Hebron
8th Mile
Prom Road, Rangoon,
1st July 1964.

နောင်သောအခါ သျှင်ဥတ္တမကျော်သည်လည်း၊ အင်းဝနေပြည်
တော်သို့တက်၍၊ မှူးကြီးမတ်ကြီးများဆောက်လှူသောကျောင်းသစ်တွင်
သီတင်းသုံးလေသည့် သျှင်ဥတ္တမကျော်သည် ကျမ်းဂန်တတ်မြောက်၍၊
နိဿယစာစောင် ၁၂ ကျမ်း အောက်မနည်း ပြုစုတော်မူခဲ့သည်။ စွယ်စုံ
ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သဖြင့်လည်း သက္ကရာဇ် ၈၄၂ ခုနှစ်တွင် အင်းဝရွှေနန်းကို
တက်တော်မူသည့် ဗုဒ္ဓိယဘုရင်မင်းခေါင်သည် သျှင်ဥတ္တမကျော်မကြာ
ခန့် ပင့်ခေါ်တိုင်ပင် လျှောက်ထားသည်။ အဆုံးတွင်ကား သျှင်ဥတ္တမ
ကျော်သည် ဇာတိဌာန တောင်တွင်းကြီးသို့ပြန်လည်ကြွသွားတော်မူ၍
သက္ကရာဇ် ၉၀၄-ခု၊ သက်တော်-၈၉-နှစ်တွင် ပျံတော်မူလေသည်။

တောလားကြီးသည် သျှင်ဥတ္တမကျော်၏တခုတည်းသောကဗျာ
ဖြစ်သည်။ အပိုဒ်-၉-ပိုဒ်ပါသည်။ မြန်မာကဗျာလောကတွင် ပဌမတန်း
ကလိုက်သည်။ စကားအသုံးအနှုန်းခန့်တည်မှုအရာတွင် အကောင်းဆုံး
မြန်မာကဗျာများနှင့် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်သော အရည်အချင်းနှင့် ပြည့်စုံသည်။
စကားအသွားအလာပြေပြစ်နွဲ့ပျောင်းမှုအရာတွင် အလားတူကဗျာများ
ထဲ၌ တောလားကြီးသည် တမျိုးတစား သီးခြားရပ်တည်လျက်ရှိသည်။
တောလား ဆိုသည်မှာ တောတွင်းတွင် ခရီးသွားလာခြင်းဟု ဆိုလို
သည်။ တောလမ်းခရီးတွင်တွေ့မြင်ရသော ရေမြေတောတောင် ကျေး
ငှက်တိရစ္ဆာန်၊ ပန်းမန်သစ်သီးတို့ကို အသက်သွင်း၍ ကဗျာစကားဖြင့်
ဖွဲ့နွဲ့ဆိုထားခြင်းဖြစ်သည်။ သို့ပင်ဖြစ်လင့်ကစား သျှင်ဥတ္တမကျော်၏
တောလားတွင် ထူးခြားချက်ပါသည်။ ယင်းတို့မှာအခြားမဟုတ်၊ ရာသီ
အမျိုးမျိုးကိုဖွဲ့ဆိုခြင်းနှင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာအား လောကဓါတ်တခုလုံးက ပူ
ဇော်ပုံကို ဖွဲ့ဆိုခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ ဤတောလားကြီးကိုဖွဲ့ဆိုရာတွင်၊ သျှင်
ဥတ္တမကျော်သည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်မှ ကပ္ပိလဝတ်ပြည်သို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကြွချီ
တော်မူမည့် ခရီးလမ်းအကြောင်း သာယာပုံကို ကာဠုဒါယီအမတ်က
ဖွဲ့နွဲ့လျှောက်ကြသည့်ဂါထာ-၆၀-ကို အာရုံပြုသတိရနေပုံရှိသည်။

တောလားကြီးသည် လေ့လာရန်မလွယ်ကူ။ ကဗျာလင်္ကာအလေ့
အထနည်းသူတို့အဖို့ သျှင်ဥတ္တမကျော်၏လအကွရာအသုံးမှာ နားမချမ်း
ဘွယ်ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း စာဆိုပုဂ္ဂိုလ်၏ အကိုင်အတွယ် ကျွမ်း
ကျင်မှုကြောင့်၊ ဤအသုံးရခက် အကွရာမှာ လတ္တံ့ဟူသော အနက်ကို
ဆောင်ရလေသည်။ သျှင်ဥတ္တမကျော်၏ ကိုယ်ရေးဆုတောင်းမှာ၊ ဤ
ကမ္ဘာတွင်ပင် နောင်ပွင့်အံ့သော အရိမေဠောယျဘုရား အထံတော်တွင်
ဘုရားဖြစ်ရန် ဗျာဒိတ်ကြားခြင်းကို ခံယူရလို၏ဟူ၍ နောက်ဆုံးပိုဒ်တွင်
ဖော်ပြထားချက်ဖြစ်သည်။

The sun swings westward aslant. Signs and seasons speed in procession to where the *let* keeps its station high in the eastern sky. Innocent freshness decks the Thingyan season of the infant year. April airs sweep along in fitful gusts. Phoebus' crystal disc shoots its fiercest blaze in a thousand rays. Withered leaves shaken from the spray glide down on the aery surge as if in mystical ecstasy. Their sapphire hue seems dashed with gold. A clamour of colour fills the vernal woods. Tender fruits peep from the budded quicks and mellow clusters luscious as ambrosia sway in the air. The golden banana, the cold cucumber, the bitter sycamore, the tart *shitsha*, the acid lime, the delicious custard-apple, the juicy mango, the restless *petthet* and the riotous *grewia* rush to render their homage to the thrice-adored Sage. The *Mahahlega* varied in colour, the *satthwa* fragrant as ever, the *yingat* with its yellow bud, the *gangaw* subtle in odour put forth their blooms on this occasion of joy and mirth. In the pride of nature impatient of out-blooming the rest, each bares its breast in adoration to the King of Kings. Lesser lights constellate in the ambient sky and take fancy shapes. Lo, the crow, the crab, the sheldrake shine around the moon's loveliness. Banks of cloud shot with shades of azure and sable fleece the sky. They shift and wave and form now a wheel, then a chariot and again a nine-jewelled turret. The noiseless columns bow before the peerless superman in splendid rivalry. Joyous peals of thunder usher in the seeding-season and urge the tribes of the hills to burn and till and sow their land as is their use and wont. It is now the time of song and dance. The drumming thunder rings through the folding circles of heaven like the plangent roll of the crustacean drum in honour of the enlightened One. In the forest grove trees and plants both high and low—are crowned with sprout and bud and fruit. Fruit-laden branches and boughs pay their vows mortal-wise to the exalted One.

www.kelasa.org

သျှင်ဥတ္တမကျော်၏ ဆယ်နှစ်ရာသီ
တောလားရတုကိုးပုဒ်

၁။ စက်ဆယ်နှစ်လီ၊ခွါဒသီဝယ်၊သုံးလီဥတု၊လက်ဝယ်လှသား၊
ရတုသာစွာ၊လမဏ္ဍလျှင်၊သဘင်ဂိမ္မာန်၊တသင်းကြန်ဟု၊လေပြန်လွှင့်
ကူ၊ဘုံသစ်ထူ၍၊ဥဏ္ဍုန်တု၊ဖလ်ရဟတ်လည်း၊သဟဿရောင်၊ခြည်
တထောင်ဖြင့်၊ပြောင်ပြောင်ဝင်းထိန်၊အာဏာနိုင်လျက်၊ပြင်းရှိန်အန္တ၊
ဂုဏ်စွမ်းပြသော်၊လေခမြေသက်၊ဈာန်ဝိတက်သို့၊သစ်ရွက်ရော်ရီ၊ဇန္တု
ဝယ်၊သိင်္ဂီတဝက်၊ဖက်၍ဆေးစုံ၊ချယ်သောပုံသို့၊ရဂုံမြိုင်တွင်း၊တော
လုံးလင်းသား၊သီးကင်းနုစ၊အချို့ကမူ၊ဩဇာရသာ၊နတ်သုဒ္ဓါသို့၊ချို
စွာတင့်မော၊ငှက်ပျောသခွါး၊သဖန်းခါးနှင့်၊သျှစ်သျှားသမ္ပရာ၊ဩဇာ
သရက်၊ဖက်သက်တရော်၊မြတ်ရှင်တော်ကို၊ဂုဇော်လို့ငှါ၊သီးကြွရှာ၏၊
မဟာလှေကား၊ဆတ်သွားရင်ခတ်၊နိုင်ညွတ်ကံကော်၊ထိုထိုသော်
လည်း၊တော်သင်းကြန်ဝင်၊သည်သဘင်၌၊ညွှန်ရှင်လှလှ၊ဂုဏ်တင်းပြု
လျက်၊မာန်ပုံဖက်၍၊မင်းထက်မင်းဖျား၊တို့ဘုရားကို၊ညွတ်တွားသဒ္ဓါ၊
ဖူးပွင့်လာ၏၊အာကာသဓါတ်၊ကောင်းကင်ရပ်က၊ဇောတရသ်ချယ်၊
နတ်ဘုန်းကြွယ်တုံ၊ပြိုင်ဆွယ်ကာက၊ကက္ကဋ္ဌနှင့်၊ဟသံဘူတာရာ၊ရံဝန်း
ကာလျက်၊ညီလာစုံခံ၊ကွန်မြူးစံရှင်၊တိမ်ပြတန်စုံ၊တဂုဏ်လှသည်၊
ကျေးဥအရောင်၊မိလ္လာဘောင်ဝယ်၊တိမ်တောင်စက်သွား၊တိမ်ရထား
နှင့်၊ကိုးပါးနဝရတ်၊တိမ်ပြာသားလည်း၊လူ့ထင်ပရမေ၊သုံးလူ့ဆွေ
ကို၊ညွတ်ဆွေဦးတင်၊ရှိပန်ဆင်ခွဲ၊တောခွင်တောင်ထု၊ပျော်ကြောင်းလှ
သည်၊တောင်သူ့စလေ၊ယာမီးကြွေသား၊မျိုးစေ့မြေနှံ၊ဒေဝမာန်
လျှင်၊ညံတမြီမြီ၊ဘဝင်စိမ့်မျှ၊သိမ့်သိမ့်ရိုက်ကျော်၊ဗုဒ္ဓန်ဆော်၍၊ခါ
တော်သဘင်၊ဖက်နှံယဉ်သို့၊ညွှန်ရှင်ခက်သွယ်၊တောနိကယ်တုံ၊အံ့
ဘွယ်သရဲ၊ကကြဆင့်ဆင့်၊ပင်လုံးဝင့်လျက်၊ပင်မြင့်ပင်လတ်၊ပင်ပျပ်
ပင်စောက်၊ဖူးညွှောက်ကိုက်နု၊စည်းဝေးပြု၍၊သီးမှုသန္ဓေ၊သုံးလူ့ဆွေ
ကို၊ရိသေလှစွာ၊လူ့ပမာသို့၊ကမ္ဘာလိုလိုက်၊စရိုက်အားကိုး၊ညွှန်ညွှန်
ဖြိုးသည်။ ။သီးမျိုးနိုင်ညွှာလ၊မြတ်တည်း။

မှတ်ချက်။ ။ ဤသျှင်ဥတ္တမကျော်တောလားကိုရိုက်နှိပ်ရာတွင် သုတေသနမူ
ကို ပုရင်းထား၍ မန္တလေးတက္ကသိုလ်၊ မြန်မာစာပါမောက္ခ
ဦးချမ်းမြတ်တည်းမြတ်သောမူနှင့် တိုက်ဆိုင်ညှိနှိုင်းရာ၊ သုတေ
သနမူနှင့်ကွဲလွဲချက်ရှိသော စာပိုဒ်များကို အောက်တွင်ညွှန်ပြ
ထားပါသည်။

- | | |
|------------------|-------------------|
| ၁။ နတ်သုစာသို့။ | ၄။ သုံးလူ့ဆွေကို။ |
| ၂။ ဇောတိရသ်မြယ်။ | ၅။ တောနိကယ်တုံ။ |
| ၃။ တိမ်ပြတန်စုံ။ | |

In the three-fold region of Time and Place, the all-wise Sage stands without a peer. His endless glory reaches even the ringing rafters of the firmament. The blaze of majesty flashes free and cleaves clean the boundless space. The raying sun traces its path along the middle way. In this season of Thingyan showers, there is a rapture in the skies. Behold, the elephant, the egret, the crab and the crow conserve their lustrous rays against the day for shining in brightest sheen. Scattered flocks of cloudland close and stand on Yugan's brow in motley-coloured livery. The rainbow of the changeable clouds is tinted with sable and azure and purple and yellow and varied kindred hues. Pile upon pile of drifting columns vault in their tricksome courses and clash together as the roc and the dragon net in a fierce contest. In Kason, Withakha appears and sheds its lucent beams. The fresh flame of the young new year quickens the scented *sagawa* from leaf to flower. The Nayone sun strikes the sweet jasmine branch into bloom. The *ponnyet* bursts in flower and loads Wazo airs with a grateful odour. A gay-hearted noise announces the advent of the rains. In the bosom of Jove joy is lord. Celestial drums send forth a mighty roll and the fairy conch swells the pealing note. The lustre of the lusty sun is quenched in wreaths of cloud and the jocund sound rings thro' the azured vault like the thundrous rattle of arms. The god of the sky sends sheets of swift rain. Pools and lakes and woods, marshes and streams and springs brim over and form countless rivulets. Rivers and streams look ravishing in a thousand charms. In bold joyance, schools of magans, crowds of turtles, shoals of fishes hold festival and join the crabs that crouch at the mouths of their cozy holes in adoration before the man of men. With the fall of rain the gleesome hillman drives full hard his wonted harrow and sows his seed. When the palmyra casts its fleshy fruit, Atanada, Kuwera, Thatagiri and other fairy ogres duly bow before the Overman and clap their arms and show their snowy teeth with a liberal laugh.

www.kelasa.org

www.kelasa.org

၂။ စကြဝဠာ၊ အာဏာဇာတိ၊ ခေတ်ဝိသယ၊ နှိုင်းမမျှသား၊
အနန္တဂုဏ်၊ သဗ္ဗညု၏၊ ဘုံဘဝဂ်များ၊ ဘုန်းတော်အားလည်း၊ ပျံ့ရှား
ကြိုင်သင်း၊ ထိန်ထိန်လင်းလျက်၊ ထုတ်ချင်းခတ်လျှို၊ တန်ခိုးမိုသော်၊
ဗဟိုမဇ္ဈေ၊ ဝိထိချွေ၍၊ ရွှေဖလ်ရိပ်၊ လယ်လမ်းနှိုင်းလျက်၊ နာဂိန္ဒရာ၊
မျိုင်းတာရာနှင့်၊ မဟာကက္ကဋ္ဌ၊ ရွှေကာကထို၊ သည်လသင်းကြန်၊ ချိန်
ဝသန်ကို၊ အားသွန်မလို၊ တန်ခိုးသို့၊ တိမ်ညိုမိလ္လာ၊ တိမ်စူကာနှင့်၊
တိမ်ပြာရောရှက်၊ မရန်းဘက်၍၊ တိမ်သက်တန်ရောင်၊ အဝါပေါင်ဝယ်၊
မှောင်ခွဲတခါ၊ ပြာခွဲတချို့၊ ညိုခွဲတလီ၊ ခိုခွဲတဖုံ၊ မှုံ့ခွဲတချက်၊ ယုဂန်
ထက်က၊ လေးဘက်လုံး၍၊ တိမ်ဂဠုန်လည်း၊ နဂါးရံကြွေ၊ ရန်ချင်း
တွေသော်၊ မိုးငွေ့လွှတ်ပြိုင်၊ ဂုဏ်ချင်းဆိုင်ခွဲ၊ မဏ္ဍိုင်မူလ၊ ပြဿတွင်ရာ၊
ဝိသာခါနှင့်၊ စကားဝါထုံ၊ ရနံ့လှည့်သည်၊ မေထုန်လက်ဖျား၊ စမ္ပာယ်နား
လျက်၊ ပျံ့ရှားလျှိုင်၊ ပုန်းညက်ခိုင်လည်း၊ နံ့ကြိုင်ကြဉ်၊ ထုံရည်ဆွတ်
၍၊ နက္ခတ်အာသဠ၊ တပဒ်ကျန်ဝယ်၊ လမ္ဗရာမ္ပန်၊ ဗုဒ္ဓန်ကျာကျာ၊ ခုနိ
မာနှင့်၊ မဟာဝိဇယ၊ သံစုံခွဲ၍၊ မြူးကြပ်ပစ္စုန်၊ တောင်အားသုံးသည်၊
လွမ်း၍သင်တိုင်း၊ တိမ်အလှိုင်းဖြင့်၊ တိုင်းအမျှန်ဆီ၊ မိုးမေဆီလျှင်၊ ဘေ
ဒနီကျင်း၊ ဗျူဟာခင်း၍၊ နတ်မင်းဝလာ၊ ဒေဝရာမူ၊ စွေရွာကြူးခေါက်၊
ရေရှူးမောက်၍၊ ထုံးပေါက်အင်းအိုင်၊ ဂနိုင်းစိမ့်စမ်း၊ တင်းကျမ်းသံသို၊
စီးသွယ်၍သည်၊ ယမုံဂင်္ဂါ၊ ရေညီလာနှင့်၊ သီဒါသတင်၊ ရှုအင်မခန်း၊
အဆန်းဆန်းလျှင်၊ မကရီးလိင်ငါး၊ ရှင်မြူးစားလျက်၊ ပျော်ပါးစံပ၊ ရွှေ
မျှားတသင်း၊ တွင်းရွှေဂဟာ၊ လိုဏ်နန်းသာက၊ ကက္ကဋ္ဌာမွန်၊ ရွှေဗုဒ္ဓန်
လည်း၊ အားသွန်ညွတ်ခါ၊ သုံးလူ့ဘကို၊ ဖူးကြသောဟန်၊ ရေနန်းစံခွဲ၊
ဝသန်ကာလ၊ ရာသီစဝယ်၊ ထွန်ချမင်္ဂလာ၊ တောင်သုမ္မာလည်း၊ ဘာ
သာလေ့၊ ပျော်မွေ့စိုက်ပျိုး၊ ကောက်ပဲမျိုးကို၊ အားကြီးလို့လ၊ ဂုဏ်
စွမ်းပြလျက်၊ မြေခထန်းညွှာ၊ သည်ချိန်ခါဝယ်၊ အာဠာနာဒံ၊ ကုဝေရ
နှင့်၊ ယက္ခတွင်ဘိ၊ မဟိဗ္ဗိတာနေ၊ ကုမ္ဘောဂန္ဓဗ္ဗ၊ ဒေဝယက္ခာ၊ သာတာ
ဝီရိ၊ မည်ရှိစိုးမှု၊ နတ်ဘီလူးတို့၊ သုံးဦးပရမေ၊ ဂုဏ်မြဲတေကို၊ ဖူးလေ
တုံမြောက်၊ လက်ပမ်းပေါက်ဖြင့်၊ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ၊ စေတနာနှင့်၊
သဒ္ဓါရှင်မြူး၊ ကြည်ညွတ်နူးသည်။ ။ ဘီလူးသွားကို လူ့ပြုတည်း။

- | | |
|---------------------|------------------------|
| ၁။ ဗဟိုမဇ္ဈေ။ | ၉။ စွေရွာကျူးခေါက်။ |
| ၂။ တိမ်ပြာရောရှက်။ | ၁၀။ တင်းကြမ်းသုန်သုန်။ |
| ၃။ မှန်ခွဲတချက်။ | ၁၁။ ယမုံဂင်္ဂါ။ |
| ၄။ စမ္ပာယ်နားလျက်။ | ၁၂။ တွင်းရွှေဂဟာ။ |
| ၅။ နံ့ကြိုင်ကြဉ်။ | ၁၃။ သုံးလူ့ဘကို။ |
| ၆။ ဗိဇ္ဇိမာနှင့်။ | ၁၄။ ဝသန်ကာလ။ |
| ၇။ မြူးကြပ်ပစ္စုန်။ | ၁၅။ အာဠာနာဒံ။ |
| ၈။ တောင်အားသုံးသည်။ | |

From season to season all the long year thro, the thrice-three attributes of Sakyamuni retain their pristine splendour. Blest with six-fold wisdom, He is crowned with the six glories that flame and touch the skirts of the sky. The golden-breasted *thazin* and the *gamon-in* bow full joyously in Ketumadi, that land of victory. They gaily nod and bend in the welkin blue adoring the Sage to whom humanity owes a boundless debt of thanks. He who wears a crown is wont to grace his brow with these laughing flowers that diffuse their sweets thro' the palace air.

In the spangled sky, the crab and Phussha shed their glad gleam in the train of the musing moon. The sun veers in its course towards the outer path.

In the month of Pyatho the firmament is wrapt in fretted clouds flecked with darkful spots. The pent-up vapours must needs pour forth in showers. The season is all unmeet for the Beloved to set out for the royal city.

The butea bloom bursts in a thrill of scent and rustles in the breeze. Both land and water surge with waving blossoms that fire the air with a joyful blaze.

Over the moist moon the sun's glad gold is lost in the mantle of cloud. The fair tusk of the young white elephant looks forlorn for the frosty air has quenched its six rays.

As the sun is seen in Aquarius, Libra and Maga dart their mellow beams. Bright with the gay medley of silver and gold and gems, the moon moves slow from Yugan's brow. At dead of night, she shines full and the seas overflow their bounds and crabs hide in craggy holds for the violence of the waves.

The *gamon-in* and the *thazin*, loth to depart, bloom and scent in the air, tho' their season is past. The air is hazy and the young leaves of the woods, toss and droop in an eddy of soft breezes. The *lettan* and meaner flowers are gay with blushing buds and peeping bells.

The Tabaung sky looks dismal and is dappled with pearly cloud. *Petgunni* and the egret shine by the side of the silvery moon. Padauk buds and blooms cluster round the branches.

၃။ ဝသန်ဟေမ၊ ဂိမ္မအပြင်၊ ခွါဒသင်ဝယ်၊ နဝင်္ဂကိုး၊ ဂုဏ်တော်
ဖြိုးသား၊ တန်ခိုးဘုန်းမြောက်၊ လျှံတောက်ရောင်ခြည်၊ ဘဝင်လည်မျှ၊
မြောက်မည်ညာဏ၊ သဗ္ဗဒ္ဓဇာ၊ ဆုံးဆမမြင်၊ ကျေးဇူးအင်ကို၊ ကြည်လင်
ရစ်ဝိုင်း၊ ရှိဝန်လှိုင်း၍၊ ရွှေသိုင်းဝင့်ချီ၊ မိုးရင့်သီလျက်၊ မတီကေတု၊ တိုင်း
ဇေယျက၊ သမုတိမှန်၊ ကေသာနံသည်၊ ရွှေလျှံသဇင်၊ ဂမုန်းအင်လည်း၊
ဦးကင်မြင့်ဘောင်၊ ရနံ့လှောင်ခွဲ၊ သီခေါင်မြင့်စွာ၊ ဗွေအာကာဝယ်၊
ငွေတာရာခ၊ ကက္ကန္တနှင့်၊ ဖုသျှနန်းယဉ်၊ စန်းနှင့်ယဉ်၍၊ ကဉ္စနာဖလ၊ သူရ
တန်မူ၊ စံဗာဟိစွန်း၊ ရွှေရွှေယွန်းခွဲ၊ ဆန်းရာသီစ၊ မကာရ၍၊ လောက
ချစ်ရှင်၊ စက်မြန်းချင်လည်း၊ မင်္ဂလန္တာပေါက်၊ တိမ်တလျှောက်မှာ၊ ကြိုး
ခေါက်ဆန်းကြယ်၊ မကန်းနွယ်နှင့်၊ ဘယ်ရာသီကျန်၊ မဆန်ရှုံ့ကြောက်၊
အထုံလောက်၍၊ ငုံပေါက်လဲလှိုင်း၊ လေဆိုင်ညာညွန့်၊ ကွန်စံသည့်နည်း၊
ငြိမ်ငြိမ်ဖြည်းလျက်၊ ရေကြည်းမျှညီ၊ ယင်ပေါင်ချီသည်၊ သိသီရစက်၊
လများထက်၍၊ နေစက်မိမာန်၊ တိမ်ယဉ်ပျံဝယ်၊ တိမ်လျှံခြည်ပျောက်၊
ဆွန်ပေါက်မှု၊ ရောင်မြောက်မပြို၊ စွယ်ဇားနုလျက်၊ ကျွံတြင်းသိမ်၊
နဝင်းအိမ်မှာ၊ ရွှေချိန်တာရာ၊ သံကောက်မာနှင့်၊ ရတနာစုံ၊ စန်းနိတုံ
လည်း၊ ဘုံဝေရမ္မ၊ ယုဂ်ဝင်က၊ ပပထွန်းလျှံ၊ တည့်မွန်းမှန်သော်၊ ရေလျှံ
သမုန်း၊ ဗုဒ္ဓန်တုတ်လည်း၊ လှိုင်းပုတ်မခံ၊ ကျောက်နန်းစံခွဲ၊ မတန်ယဉ်ဆုံး၊
အင်ဂမုန်းနှင့်၊ နန်းသုံးသဇင်၊ ကြိုင်သင်းရှင်၍၊ မင်းလွင်လိုလို၊ စုံတန်ဝယ်၊
လေချိုဝန်းလှ၊ လွမ်းရတု၍၊ ရွက်နုမငြိမ်၊ မြေနှင့်ချိန်လျက်၊ စိမ့်မြိုင်ရဂုံ၊
ကြိုင်လှိုင်ထုံသည်၊ အမုံချစ်ရပ်၊ ငုံဖူးကပ်၍၊ လှည့်ပတ်လက်တံ၊ လောင်း
ပန်းကျန်မှု၊ လွန်ဟန်တင့်ဆုံ၊ ပြာရိခြံလျက်၊ မှိုင်းမှိုဆင်လာ၊ ခဲမုတ္တာနှင့်၊
ချိန်ရာသီခွင်၊ မိန်သဘင်မှာ၊ ငွေစင်ရထား၊ ယန္တရားသည်၊ အသွားတူ
ညီ၊ ဖဂ္ဂဏီနှင့်၊ ယဉ်မှီတွဲကာ၊ မျိုင်းတာရာတို့၊ မြိုင်မှာမြိုင်လျောက်၊
ရွှေပိတောက်လည်း၊ ဖူးညွှောက်ပွင့်ချိန်၊ သီခါသိမ်ဝယ်၊ သောင်တိမ်
ငွေဥ၊ သဲဗွေနှင့်၊ ဝတ်စုညွန့်ချီ၊ သရဖီမှု၊ ကြိုင်ဆီလှိုင်ဘတ်၊ ရေဖက်
ဆွတ်တည့်၊ ချွေလွှတ်ဆောစွာ၊ သည်ချိန်ခါကို၊ သောတာပန်မည်၊
မဟာထေရ်တို့၊ မကြည်နိုင်အောင်၊ ခိုးမြို့မှောင်ခွဲ၊ ဘုန်းခေါင်ပရမေ၊
သုံးလူ့ဆွေလျင်၊ ဒေသစာရီ၊ ပြည်ကဗျိသို့၊ ကြံချီအာသန်၊ ချိန်ခါတန်ကို၊
တောင်ပံရှက်ငိုက်၊ မြေနှုတ်စိုက်၍၊ အလိုက်ဘာသာ၊ ဟင်္သာသောင်
တင်း၊ ပိန်ညင်းဇင်ရော်၊ ငှက်တော်ကြီးကြာ၊ သာရကာနှင့်၊ တမာကြက်
တော၊ ဥဩငှက်ကျား၊ ငှက်ငန္ဓားလည်း၊ ဝင်တွားဘီလုံး၊ ရွှေငုံးချိုးခါ၊
သူတို့မှာမူ၊ မြတ်စွာဘုရား၊ သုံးလူ့ဇားကို၊ တတ်အားသမျှ၊ ဖူးကုန်ကြ
လျက်၊ ရှိစုံဆက်သည်။ ။ တောကြက်တောင်ပံလ၊ ဖြန်းတည်း။

- ၁။ ဆုံးစမမြင်။ ၄။ ယာဉ်ဘောင်ချီသည်။ ၇။ ဗုဒ္ဓန်ထုပ်လည်း။
၂။ တိုင်းဇေယျက။ ၅။ သိသီရစက်။ ၈။ နန်းသုံးသဘင်။
၃။ ဖုသျှနန်းယဉ်။ ၆။ တိမ်ယာဉ်ပျံဝယ်။ ၉။ မှိုင်းမှိုဆင်လာ။
၁၀။ တောင်ပံယွက်ငိုက်။

Rivers and rills seem glorious with silvery sands. The *tharapi* buds and sprouts and sheds its sweetness. The early fall of rain forms torrents that sweep sere leaves into larger streams. The touching mingle of mist and gloom fills even the spirits of saints with nameless longings. In this self-same season, the Sage journeyed to Kapilawut—the seat of the king. Sheldrakes, *thaungdins*, kingfishers terns, drongoes, saruses, minas, parrots, cuckoos, storks, imperial pigeons, bilons, quails, doves and partridges stretch their wings and bend their beaks to the ground and render reverence to their kind. The forest rings with the clapping of wings.

A crowd of worshippers hail the great superman. It is summer. In the delightful forest realm the whistling wind rocks the leaves and branches to and fro.

Megala, Nanda, Thuza and Thunanda bend their aureoled brows at the feet of the righteous King. The tresses of these high-born fairy forms are loosened in sweet disorder and their spotless saris are bravely thrown about their snowy shoulders.

The deer and the hare that gambol and bound in the woodland join the adoring throng. Hunters of fur and feather while roving in the forest approach the Sage. Their hearts spring up in adoration.

The fairy inhabitants of the earth and air and water and wood appear in radiant forms and fall on their faces before the superman.

The sight of the worshipping goddesses thrills the huntsmen with passion and pleasure. The strange ways of the divine-galaxy are full of sex and the spell of sex. They call to mind princesses who move about in the place attended by a train of million maids. They shine clear as the fair bosom of the silver moon engirt by stars of gold. Resplendent as an emerald that darts its lustre in a flood of light, they eclipse all that is fair on earth and in water.

The simple swains wonder when the celestial beauties would open their hearts and utter their loves in silvery accents. The love-smitten company lay their lives lowly at the feet of the goddesses as if for priceless gems. Is it worth their while? One may doubt and doubt. But who can tell? They are like those that think to lay hold of the moon with their pigmy hands. This dismal fact flashes upon their faint minds. Mayhap the god of the skies seated on Meru's brow has inspired in them a hopeless passion. Thus they fondly surmise.

The ravishing looks of the goddesses catch their breath away and put their hearts in a flutter. They still dream of their brides-to-be with winsome airs and graces. The gladful light of the six rays flashing forth from the great Sage dispels their wistfulness. They lay aside their bows and arrows and in utter faith gaze towards Him with adoration together with the fairy worshippers.

၄။ တထာဂတ၊ နှိုင်းဆမမြော်၊ မြတ်ရှင်တော်ကို၊ ပူဇော်ကြရာ၊ အကြောင်းမှာကား၊ ရာသီသမိုက်၊ နွေစရိုက်ဝယ်၊ လေလိုက်သာမော၊ ညာကြောခိုင်လျော၊ မြိုင်ကြောကြောမှာ၊ လျော့ကောသာရစ်၊ ရထည်သစ်ကို၊ စနစ်ခေါက်လွင်၊ သမိုက်ဆင်သည်၊ ဘယ်တင်သိုင်းရစ်၊ လှံထည်သစ်နှင့်၊ နတ်စစ်ကညာ၊ မေခလာလျှင်၊ နန္ဒာသူဇာ၊ သုနန္ဒနှင့်၊ စိတြမှန်ကူ၊ ဘုံမြင့်သူတို့၊ နှိုင်းတူဘက်ကင်း၊ တရားမင်းကို၊ ဝပ်စင်းခယ၊ ပူဇော်ကြ၏၊ ဟေမမြိုင်ခွင်၊ ပျော်မြိုးရှင်သည်၊ သမင်ဒရယ်၊ ယုန်ငယ်စိုင့်ဆတ်၊ သုံးလူနတ်ကို၊ ဦးညွတ်ကြရာ၊ ဟိမဝါယ်၊ ပါဏာတိပါတ်၊ ငှက်ခတ်သမား၊ မုဆိုးများလည်း၊ လေးမြားထမ်းကာ၊ တောလည်လာသော်၊ မြတ်စွာသုံးလုံး၊ သဗ္ဗညုကို၊ ဖူးလိုညွတ်ခ၊ စည်းဝေးကြသည်၊ ဘုမ္မရုက္ခာ၊ အာကာသဓါတ်၊ မိုးနတ်မကျန်၊ ဂုဗ္ဘဏ်မကြွင်း၊ ဂဠုန်မင်းနှင့်၊ လေးစင်းအဏ္ဍဝါ၊ အာဏာစိုးနိုင်၊ ရေနန်းအိမ်က၊ နာဂိန္ဒရ၊ ပနန္ဒနှင့်၊ စသည်များစွာ၊ နတ်သူရာတို့၊ ထိန်ဝါသန်ရှင်း၊ ကိုယ်ရောင်လင်းပါ၊ ဝပ်စင်းကြ၍၊ သက္ကရှင်တော်၊ သုံးလူတော်ကို၊ ပူဇော်ညွတ်လာ၊ နတ်ကညာအား၊ စိတ်မှာစွဲကပ်၊ ငှက်ခတ်မုဆိုး၊ အာရုံကိုး၍၊ မြတ်နိုးကြင်နာ၊ ဝမ်းမြောက်စွာနှင့်၊ ပျူငှါသစ်ဆန်း၊ ကြော့ကြငှန်းမှာ၊ တော့သန်းရွှေလယ်၊ တဘုန်းမယ်တို့၊ ရွှေကြယ်ရံခ၊ စန်းငွေလသို့၊ ဘဝတင့်လှိုင်း၊ မြတနှိုင်းသို့၊ ဘက်ဆိုင်းအကုန်၊ တက်လှိုင်းပုံသည်၊ ဝသန်ရေက၊ မြိုသမျှကို၊ မကမနန်၊ အတန်တန်နှင့်၊ ပြန်ပြန်လွယ်လွယ်၊ ကြင်ရေးချယ်ခွံ၊ ဆယ်လှော်စံသိန်၊ ဥာဏ်ဖြင့်ချိန်လျက်၊ ဘယ်ခါသက်အံ့၊ အမြှက်သံရှင်၊ သိလိုချင်ခဲ့၊ ကေရှင်မာလာ၊ ထိုဂန္ဓာဝယ်၊ မိလ္လာရည်ရွက်၊ တာသုဘက်မှာ၊ အသက်ပဏ္ဏာ၊ သဆက်ရာလည်း၊ မဟာဇောတိရသ်၊ လောကဓါတ်ဝယ်၊ မျက်မြတ်ရည်မှန်၊ ဘိုးနန္ဒသို့၊ ဖန်ဥာဏ်ယူဆင်၊ တင့်ရေးအင်ကို၊ တွေးထင်ရော်ရမ်း၊ ခက်လွန်လွန်းစွာ၊ ထက်စွန်းဘုံပျံ၊ ယုန်ဗိမာန်ကို၊ လက်တံလှမ်းချီ၊ ဖမ်းမမီသို့၊ မြင့်သီဝေးမြော်၊ ထင်ရေးရော်၍၊ တော်ညာဝင်ကို၊ လွမ်းရေးဝိခဲ့၊ မြင့်မိုရ်မဏ္ဍလာ၊ ဝတိန်ချာဝယ်၊ တိမ်ပြာကိုးမှတ်၊ မိုးမည်နတ်လည်း၊ အမြတ်ကျော်ခေါင်၊ ကောဝိညောင်က၊ လွမ်းအောင်သာလင့်၊ ဗျာဗ္ဗားဆင့်လိမ့်၊ သက်ပင့်ဆွတ်ချိမ့်၊ ကြင်သည်းငြိမ့်မျှ၊ ရွှေအိမ်ပရမေ၊ လှလွန်းဆွေသာ၊ နောင်ကိုးရာဟု၊ စိတ်မှာမပြယ်၊ အာရုံချယ်လျက်၊ ရူဘွယ်တပုံ၊ ယဉ်မျိုးစုံခဲ့၊ ကိုးဂုဏ်လူဆွေ၊ အစိန္တ၏၊ ခြောက်ထွေရောင်လျှပ်၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်ဖြင့်၊ ငှက်ခတ်သမား၊ လူတလွှားတို့၊ မြင်ငြားကုန်ကြ၊ ဝိတိကြ၍၊ လွတ်ထလေးမြား၊ ကွယ်ရာထားလျက်၊ ဘုရားရှင်ဘုန်း၊ လျှိုးပုန်းရွှံ့ကြောက်၊ တောတလျှောက်၌၊ နတ်လျှောက်နတ်မှာ၊ သုံးလူချာကို၊ သဒ္ဓါလှလှ၊ ပူဇော်မှုဖြင့်၊ တောထုတောင်ရိုး၊ ပျပ်ဝပ်ကျိုးသည်။ ။ မုဆိုးချိုက လ၊ ချောင်းတည်း။

- ၁။ မြတ်စွာသုံးလူ၊ ၃။ မကမနန်၊ ၅။ တာသုဘက်မှာ၊
 ၂။ တော့သန်းရွှေလယ်၊ ၄။ ကြင်ရေးခြယ်ခွံ၊ ၆။ ဘိုးနန္ဒသို့၊
 ၇။ အာရုံမြယ်လျက်။

Sakyamuni triumphs over Mara and stands pre-eminent in the three-fold world. Sakra with a host of celestials and infernals bow in fervent adoration. They cast at His feet gifts of streamers and flowers and umbrellas and burn the sacred oil.

Eight planets greet the eye. The sun and the moon, Mars and Mercury, Jupiter and Venus, Saturn and Rahu swim in the sky. Asavani, Anurada, Mula, Jettha, Withakha, Barani, Athanhli, Saravun, Magha, Assalissa, Dhana-siddha, Kyattika, Sattabhissha, Rohani, Revati, Uttara-paraguni and Phussha glimmer around the watery moon and seem to pant with holy ecstasy. As months come and go celestial fires fling lustrous beams close to the full-orbed moon. In Tazaungmon, the crow shines in a line with Asavani, Barani and Kyattika. The sheldrake is seen face to face with Rohani, Migasi and Badra in the full-lit Nadaw sky. In Pyatho, Punnaphussha, Phussa and Assalissa appear in conjunction with the crab. During Tabodwe and Tabaung, Libra steers in the sky with Magha, Pyubbapargunni and Uttara-paragunni. On the full-moon night of Tagu, the Hair-pin fronts Hassada, Cittra and Swadi. In Kason and Nayone, Withaka, Anuradha and Jettha shed their silvery beams. The rapt enchanted stars shoot their flames in pure adoration.

As the Teacher proceeds to Kappilawut the forest realm wears a robe of silver and gold and emerald. The frolicsome wind rustles the pendent leaves dashed with gold. The enraptured gazer is swayed by competing feelings of joy and longing. The air is laden with scent. The crimson splendour of butea blooms flames like a torch. Amber streams glide by silver sands. The fluting of the birds and the enfolding mist fill one with yearnings.

In the azure dome above, Pyuppabadrapaik and the sun mingle their rays tinted with the colours of gold and emerald. Wonder seems to move in the starry spheres which render homage to the beloved Lord.

၅။ အနတ္တရ၊ တိလောကဟု၊ သကျမုနိန်၊ မာရိဒိန်ကို၊ ဣန္ဒာသက္က၊
ဒေဝသုရာ၊ မြဟ္မာမကျန်၊ ထက်သန်စေတနာ၊ ဖူးကြလာသည်။ ကြက်
လျှာတံခွန်၊ ပန်းမန်ဆီမီး၊ ထီးနှင့်တကွ၊ ပူဇော်ကြ၏၊ အာကာသပြင်၊
ထက်ကောင်းကင်ဝယ်၊ ပဘက်ရိ၊ ရဝိစန္ဒ၊ ဘောမဗုဒ္ဓ၊ ဆရာဂုရု၊ ဘရဂု
သောရာ၊ ဒေဝလူရိန်၊ ဘူမိန္ဒရာ၊ ပြိုဟ်ရှစ်ဖြာနှင့်၊ အဿာယုဇ္ဇ၊ နုရာဓ
လျှင်၊ မူလဇေဋ္ဌာဝိသာခါ၊ ပုဏ္ဏာပြည့်မိုး၊ ဘရဏီအာသဋ္ဌ၊ သရဝဏ်
မာဃ၊ အသလိသန္ဓ်၊ နေသိဋ္ဌိ၊ ကျတ္တိကာနတ်၊ သတ္တမိသျှ၊ ထွန်းပလ္လံ
ညီ၊ ရောဟဏီတည့်၊ ရေဝတိက၊ ဥတ္တရဘရဂု၊ ဖုသျှလူက၊ ကြယ်ပုဏ္ဏာ
တို့၊ ယဉ်သာဘုံပျံ၊ ယုန်မိမာန်ကို၊ ခြံရံဝန်းကာ၊ ရောင်စုံဖြာသည်၊ သဒ္ဓါ
ဆွတ်ဆွတ်၊ တာရာညွတ်၍၊ နက္ခတ်အပေါင်း၊ မြင်းခေါင်းခုံလောက်၊ ပုံ
ဆောက်နှိုင်းဘွယ်၊ ကြက်သုဇယ်စု၊ ကြယ်သုံးခုလျှင်၊ ရုပ်တူညီစွာ၊ ကျီး
တာရာလည်း၊ ဆိုင်ကာရွှေဦး၊ နဂါးမြီး၍၊ ထွန်းရှူးတိုက်ဆိုက်၊ ကြက်
တိုက်လည်းကောင်း၊ ကြယ်ဥဆောင်းလည်း၊ လိပ်ခေါင်းလက်ဖျား၊
ဟင်္သာနားက၊ ပေါက်သားမုန်အစ်၊ ဂုဏ်ရည်သစ်စွ၊ ခုနစ်ဖုသျှ၊
သင်္ဘောစုထက်၊ ရှစ်ခုဖျိုးဝန်၊ ကိုးလုံးလွန်သော်၊ ဗုဒ္ဓန်ရင်ဆိုင်၊ ခြင်္သေ့
တိုင်သည်၊ ဆယ်ပြိုင်ဆွဲတစ်ဆွဲ၊ နှစ်ရှေ့နောက်၊ လျှံတောက်ရှုန်းဘိတ်၊
ဦးလည်ညိုတ်သား၊ ကရဝိက်တွန်ကျာ၊ ချိန်တာရာလည်း၊ ကြယ်အာဒိစွ၊
ဟဿဒန္တံ၊ စိတြမုနိ၊ သွာတိချက်ဗွေ၊ ဆံကျင်ရွှေဝယ်၊ ကုဝေယက္ခ၊
ကုမ္မဏ္ဍနှင့်၊ ဘုမ္မုဖျိုးမြင့်၊ တန်ခိုးလွင်လျက်၊ ဝိုက်လင့်ပတ်ဖြာ၊ ဝိသာ
ခါနှင့်၊ နုရာဓရွှေ၊ ဇေဋ္ဌရွှေ၏၊ ဘုန်းဟေ့မြတ်စွာ၊ စောသတ္တာကို၊ ကြယ်
တာရာများ၊ ဦးညွတ်တွားခွဲ၊ တိုင်းကားသက္က၊ ကပ္ပိလကို၊ ကြရာလမ်း
စဉ်၊ စုံတခွင်ဝယ်၊ ငွေစင်မြဲသား၊ ရွှေအလားသို့၊ မနားတို့ချင်၊ ပင်ထက်
လွင်ကံ၊ လှော်စင်ဦးစ၊ လေမြိုးကြ၍၊ မြမြရှက်ဆွယ်၊ တဝက်ချယ်နှင့်၊
ခက်သွယ်တရှည်၊ မျှော်တိုင်းသည်လည်း၊ နူးကြည်ဆွတ်ယောင်၊ ကြိုင်
ကြိုင်လှောင်၏၊ တန်ဆောင်မီးလောက်၊ ရှိန်ညှိုးတောက်၍၊ လဲပေါက်
ထိန်ဖြာ၊ သဲခင်းသာဝယ်၊ သီတာကြည်လံ၊ ငှက်သံနွဲ့နှင့်၊ လွမ်းဘွဲ့
မြိုင်ခြေ၊ မျှိုးဝေခွဲ၊ တိမ်ခြေအာကာ၊ ကောဝိဋ္ဌာကံ၊ ပြုပ္ပါရောင်
လျှပ်၊ ဒေါင်းရဟတ်နှင့်၊ ပြာသာဒ်ဆောင်ယဉ်၊ ပြိုင်ယဉ်စဉ်မှ၊ ကမ္မ
နာန္တစ်၊ မြရည်သစ်သို့၊ ရှင်ချစ်မြတ်စွာ၊ လော်ကနာကို၊ တာရာစန္ဒ၊ သူ
ရိယတို့၊ တုပ်ကွန်ကျိုး၊ ရောင်စုံဖျိုးသည်။ ။ မိုးမှာရွှေကြယ်လ၊ ဥတည်း။

- | | | |
|---------------------|-----------------------|------------------------|
| ၁။ ဒေဝသုရာ။ | ၈။ ကြတ္တိကာနတ်။ | ၁၅။ တဝက်ခြယ်နှင့်။ |
| ၂။ ဖူးကြလာသည်။ | ၉။ ယာသာဘုံပျံ။ | ၁၆။ ခက်သွယ်တံရှည်။ |
| ၃။ ပန်းမာလ်ဆီမီး။ | ၁၀။ ဟဿတနှင့်။ | ၁၇။ သီဒါကြည်လံ။ |
| ၄။ အဿာယုဇ္ဇ။ | ၁၁။ ကုမ္မဏ္ဍနှင့်။ | ၁၈။ လွမ်းဘွဲ့မြိုင်ရေ။ |
| ၅။ ပုဏ္ဏာပြည့်မိုး။ | ၁၂။ ဘုမ္မာဖျိုးမြင့်။ | ၁၉။ ကောဝိလာက။ |
| ၆။ ဘရဏီသာဋ္ဌ။ | ၁၃။ ကပ္ပိလသို့။ | ၂၀။ ပြုပ္ပါရောင်လျှပ်။ |
| ၇။ အသလိသန္ဓ်။ | ၁၄။ ပင်ထက်လွင်က။ | ၂၁။ ပြာသာဒ်ဆောင်ယဉ်။ |
- ၂၂။ လောကနာကို။

It is the month of Tawthalin. As the most exalted One proceeds to Mount Gandhama, rivers swell to the brim and own him as Lord. The sun-burnt palmyra flaunts its ripened fruits. Both earth and water don their gaudy trim.

The fervent sun rays brighter than the finest gold. The Manju tree revels in the sultry air and bends beneath the weight of its blooms. The Yinma vies with the other blossoms of the verdant region in diffusing fragrance. Serene is the season. The clinging Gawthazin, that flower of flowers puts forth its emerald leaves in gay profusion and sheds its sweetness on the ambient air. The azure sky is besprent with white spots On the silvery sand-banks some birds reject amorous advances in demure accents; while others repeat in shrill tones their touching tale. Bright was the sky as gold purified seven times.

Tazaungdaing fires flush the full-moon sky of Tazaungmon. Vishnu has just awakened from his long sleep. The dew falls and the face of nature beams with joy.

The full-rounded moon of Wagaung appears with the Pony and Sarawun. Gentle breeze turn the leaves yellow and carry them away and young sprouts shoot out.

On the full-moon night of Tabaung, Uttaraparaguni and Libra shed their lustre along with the moon. The rivers are alive with boats and the birds flock merrily in pairs on shinning sands. The vision is bewitching. In this season Palaungs burn the sides of hills. Showers carry off sere leaves and torrents flow through the region dotted with trees.

When the sun is in the last sign, Cittara and the Hairpin shine by the side of the full-orbed moon. The gangaw and the padauk blow full fair and bow before the Sage and scent in the air. Nature renders homage out of the maze of ignorance and desire, attachment and passion.

၆။ မြတ်သယံဇာတ၊ ထွဋ်မှန်ကုလည်း၊ မြိုင်ငူသေလာ၊ ဂန္ဓမာသို့၊
ဒေသစာရော်၊ မြန်းကြသော်လျှင်၊ နှိုင်းလျော်တုလွတ်၊ ခေါင်တမ္ဘတ်
အား၊ ရက်ဝတ်လျောသို၊ သီတာဝံသည၊ ယမန်လျှမ်းပြည့်၊ ထန်းရွှေမှည့်
နှင့်၊ ရေကြည်းဘာသာ၊ တင့်နည်းရှာခဲ့၊ သည်ခါချိန်ဝယ်၊ ဖြာရှိန်လောင်
ဆွတ်၊ ပျော်ကြောင်းမှတ်လျက်၊ ခေါင်ညွတ်မဇ္ဇ၊ ဥဏှဂူလည်း၊ ဇမ္ဗူနဒါ၊
ရွှေထက်သာ၍၊ ရင်းမာကြိုင်လှ၊ တောလုံးနုသည်၊ ရတုသာစွာ၊ ခုသည်
ခါဝယ်၊ ညှာချင်းရှက်ဆိုင်၊ မြွှန်လှိုင်သား၊ ဂနိုဝ်ပန်းတော်၊ နန်းပင်
ကျော်ထက်၊ ဂေါ်ရွှေဝတ်ရည်၊ သင်းတော့သည်နှင့်၊ တိမ်နီလာမြို့၊ ခွါ
ဝတ်မှုံ၍၊ ယမုံနာဝယ်၊ သာခွါလွလွ၊ သံပေါ်စထက်၊ မယ်လျည်းလို၊
ချစ်တင်းဆိုလျက်၊ သံချိုကြေးဟစ်၊ ဗျာဆွေးသစ်၍၊ သွန်းနှစ်လှော်ရည်၊
ရွှေထက်ကြည်ခဲ့၊ ပြည်အာကာယံ၊ တိမ်ပြတန်ဝယ်၊ ထိန်လုံတောက်
ညှိ၊ မိုးခေါင်ထိမျှ၊ ကျတ္တိသဘင်၊ ခါပွဲအင်နှင့်၊ နတ်ရှင်နိုးစ၊ သာမျိုး
ခသည်၊ လသရဒါ၊ ငွေနှင်းဖြာ၏၊ မြင်းဇာနေယျ၊ သိန္ဓဝနှင့်၊ စန်းလ
ယုန်မွန်၊ သရဝဏ်လည်း၊ မိုးစွန်ထိန်လျှင်၊ တည့်မွန်းမတ်လိမ့်၊ မြချပ်ရွက်
စိမ်း၊ လေပြည်သိမ်းက၊ မရှိမ်းမြလျှံ၊ ရွှေဝါကျသည်၊ လေပြန်လှောင်း
သုတ်၊ ရွက်ညောင်းပြုတ်၍၊ ကျေးနှုတ်မြသွင်၊ ပုရစ်ဆင်ခဲ့၊ ထက်ခွင်
အမွှာနှင့်၊ ဘရဂုဏ်ဝယ်၊ ယုန်ဘုံရဟတ်၊ ချိန်ပြာသာဒ်က၊ တိမ်လတ်
မှန်မှန်၊ တည့်မွန်းစံလျက်၊ ဝန်းရံရွှေဘောင်၊ ဘော်ငွေသောင်မှ၊ ဆွေ
မောင်ရှက်နှံ၊ ငှက်တို့ပွဲလည်း၊ သက်လဲနုလုံး၊ စံမိတ်စုံနှင့်၊ ယမုံကြည်း
ရေ၊ တင့်နည်းထွေ၍၊ မြိုင်ခြေအပြင်၊ စုံတခွင်က၊ ရွက်ကျင်ခွေကျိုး၊ ဖက်
ချွေမိုးမူ၊ ရေရိုးယူဆောင်၊ မိန်တန်ဆောင်မှ၊ ပလောင်တောင်သ၊ ချိန်တမျှ
ကို၊ စိမ်းမြလေသွန်၊ ဇာရွှေကွန်မှ၊ ရေပြန်လှိုင်းချီ၊ ခွါဒသီဝယ်၊ ရာသီ
များထိတ်၊ နိဂုံးပိတ်သည်၊ စိကြဘုံ၊ စန်းလယုန်တို့၊ ပုဏ္ဏဒိခွင်၊ ရွှေဆံ
ကျင်နှင့်၊ ဝေဟာမိန်၊ တည့်မွန်းထိန်၍၊ သည်ချိန်ခါသော်၊ လှိုင်ငွေဂေါ်
လည်း၊ မြိုင်ပေါ်ပိတောက်၊ သူမင်းမြောက်လိမ့်၊ ကိုက်ညောက်စိမြွာ၊
စုံညီလာနှင့်၊ မဟာသကျ၊ မုနိန္ဒကို၊ ဖူးကြညွတ်ရုံ၊ ရနံ့ထုံခဲ့၊ သုံးဘုံသူ
နတ်၊ ပရိသတ်ကို၊ ချေချွတ်ပေးခါ၊ ဒေသနာဖြင့်၊ ပယ်ခွါလွင့်ဘိ၊ ဥာဏ်
ဖြင့်ချိသော်၊ စေးညှိရောင်ဝါ၊ မှောင်တဏှာကို၊ ပယ်ခွါတွန်းလှန်၊ ဖျာန်
ဟုန်ပျံလျက်၊ ညွှန်အဏ္ဏဝ၊ ဩဃယောဂ၊ ဝဲမလှိုင်းယဉ်၊ သံယောဇဉ်
ကို၊ မြတ်ရည်ပယ်ချိုး၊ မှောင်မျိုးမိစ္ဆာ၊ သည်းလှစွာကို၊ ကင်းစေလို၍၊
မဂ်ဖိုလ်ကမ်းသောင်၊ ပို့ကြဉ်းဆောင်သည်။ ။ ရွှေဘောင်မြစ်ညာ
လ၊ ဆန်တည်း။

- | | | |
|------------------------|------------------------|------------------------|
| ၁။ နှိုင်းလျော်တုလွတ်။ | ၆။ တိမ်နီတာန်ဝယ်။ | ၁၁။ တည့်မွန်းစံရှင်။ |
| ၂။ ရက်ဝတ်လျောသို။ | ၇။ ရောင်လျှပ်တောက်ညှိ။ | ၁၂။ ဆွေမောင်ယုတ်နှံ။ |
| ၃။ ရေကြည်းဘာသာ။ | ၈။ ကြတ္တိသဘင်။ | ၁၃။ သက်လဲနံလို့။ |
| ၄။ ညှာချင်းယှက်ဆိုင်။ | ၉။ နတ်သျှင်နိုးစ။ | ၁၄။ ရာသီများထိပ်။ |
| ၅။ ယမုံနာဝယ်။ | ၁၀။ ထက်ခွင်အမွှာနှင့်။ | ၁၅။ သူမင်းမြောက်လိမ့်။ |
| ၁၆။ ချေမြတ်ပေးကာ။ | ၁၇။ ဝဲမလှိုင်းယာဉ်။ | |

In wisdom, power and glory, the majestic Sage stands splendidly alone. The far-flung rays of His glorious form reach the very heart of heaven. One may gaze and gaze and yet find fresh occasions for added praise.

Jettha appears in highest splendour on the full moon night of Nayon. In the ethereal heights the rain-gods blow loud and long their wreathed horns. The sky is robed in its sable livery. Columns of clouds condense and floods of rain pour down like the mighty rush of the celestial river.

When the Wagaung moon is full, Sarawun and the pony fling their brightest rays. The sun is seen in Leo and the silver-tinted Khatta blooms yield their sweets amidst scissor-like leaves. The tumultuous waters or swollen streams flow over banks of sand and sweep along dancing drifts.

The silent clouds flame with the colours of the rainbow. Jove ranges his forces against Phoebus who shines in his strength from Leo.

In Tawthalin, the gleeful rain pours and rivers with glittering sands have a haunting beauty. Lightning-flashes sweep over Yugan and the sky looks gay with the varied hues of nine precious stones. The crustacean drum emits its mighty roll.

The unruffled face of rivers seems a sheet of emerald. Myriads of boats flit about on the smooth waters. Yimma blossoms appear in wild profusion on burdened branches and buds are filled with nectar. Pyuppabadrapaik, the Sheldrake and the full-orbed moon tired in their silver, clear heaven with their light.

The Sage proceeds on His journey with eight hundred thousand ariyas. Celestials and infernals and the creatures of the forest realm bow before Him in sacred awe. In accents rich and clear, He fills their hearts with gladness and urges them to snap the iron fetters of ignorance. The impression left possesses an enduring freshness.

၇။ မဟာသကျ၊ မုနိန္ဒဟု၊ အနန္တဂုဏ်၊ သဗ္ဗညုလျှင်၊ ရေစုံမီးပွင့်၊ တန်ခိုးလွှင့်၍၊ ကဲမြင့်ရောင်ခြည်၊ ဘဝင်လည်သား၊ သုံးမည်လူနတ်၊ ပူဇော်အပ်သည်၊ လူထွဋ်ပရမေ၊ ဂုဏ်မြဲတေကို၊ ရှုလေတိုင်းတုံ၊ ခြီးမကုန်ခဲ့၊ ယုန်ဘုံရဟတ်၊ စန်းငွေမြတ်လည်း၊ နတ်နဂါးနွယ်၊ တည့်မွန်းချယ်၍၊ မိုးလယ်အာကာ၊ နတ်ဝလာတို့၊ ခရာသံလှိုင်း၊ ခြိမ်းခြိမ်းပိုင်းလျက်၊ သင်တိုင်းရစ်ခြံ၊ ညိုလျှံရံသည်၊ သံစုံကြိုးခြိမ်း၊ ညိုးညိုးညိုနွဲ့၊ တိမ့်အတိစေ၊ အခွေခွေမှာ၊ ရွှေမန္တာကို၊ နတ်နဒီက၊ မြတ်သီဒါပြုန်၊ စောင်း၍သွန်သို့၊ သရဝဏ်ဝယ်၊ စိန်ချွန်စဉ်းသွား၊ စိုပ်ပစ်မြားနှင့်၊ ရထားယုန်လ၊ သိန္ဓဝတို့၊ ချိန်မျှပြန်မီ၊ တည့်မွန်းညို၍၊ ကတ္တရီဝါ၊ ငွေခတ္တာမှု၊ လုံစွာသင်းလျက်၊ သိတ်မင်းစက်က၊ လည်ရှက်မြဲနှောင်၊ ရေယဉ်ဘောင်၌၊ ငွေသောင်မြုပ်မြော၊ ဒိုက်သရေလည်း၊ တိုက်လျောသံသံ၊ ကြက်လှိုင်းခုန်၍၊ တပုံမြူးပြန်၊ ဝေဟသံဝယ်၊ သက်တံရေးပြ၊ တိမ်ချင်းမျှလျက်၊ သီဟသေလား၊ ရွှေဂူသကာ၊ တေဇာထိန်ထိန်၊ စက်ရဝိန်ကို၊ လက်ချိန်ကြိုးထစ်၊ တန်ခိုးလွှစ်၍၊ မိသ်စစ်သေနှင့်၊ ဗျူဟာဆင်ခဲ့၊ သဘင်မြူးခါ၊ သည်ချိန်မှာဝယ်၊ တော်ညီလာခ၊ ဝလာကလည်း၊ ဝေါဏယမု၊ မြစ်ကမ်းခုံထက်၊ သပုံသောင်လံ၊ တင့်ကြောင်းကြိုသို့၊ ရောင်လျှံကလွန်၊ ရာသီကန်က၊ ယုန်မိုးလတ်၊ လောကဓါတ်တွင်၊ ကြိပ်လျှပ်ပြီးပြောင်၊ မျက်ကိုးရောင်နှင့်၊ အောင်စည်ဗုဒ္ဓန်၊ ကွန်ရှန်းသုန်သား၊ တံခွန်သိန္န၊ မုစာရ၌၊ သင်မြူးမြဲရောင်၊ ရေယဉ်ဘောင်ဝယ်၊ ရွှေဓေါင်ရွှေလှေ၊ သိန်းကုဋေနှင့်၊ မြေမဏ္ဍလာ၊ ထုံဂန္ဓာမှာ၊ ရင်းမာကြိုင်ဝတ်၊ ခိုင်လုံးညွတ်လျက်၊ ဘုံထွတ်မိုးလယ်၊ ဖတိုင်ကြယ်မူ၊ ပြင်ဆွယ်ညွတ်ရိုင်း၊ ရွှေ့မျိုင်းနှင့်၊ ကသိုဏ်းငွေယုန်၊ နင်းကုန်မှာ၊ သင်းထုံသရစ်၊ မွေးရည်သစ်လိမ့်၊ ရှင်ချစ်သုံးလူ၊ သဗ္ဗညုလျှင်၊ များထုသစ်၊ အရိယာထေရ်ပျံ၊ ရှစ်သိန်းရံ၍၊ သက်ပျံဒေသစာ၊ ဖြန့်မြန်းခါဝယ်၊ သူရာနာဝ၊ သက္ကမြဟ္မာ၊ ဘုဗ္ဗာဒေဝ၊ ယက္ခနတ်မွန်၊ တိရစ္ဆာန်က၊ မြိုင်ယံခိုအောင်း၊ သားအပေါင်းလည်း၊ ညွတ်ပျောင်းပူဇော်၊ ဖူးကြသော်လျှင်၊ သံတော်အင်္ဂါ၊ စုံရှစ်ဖြာနှင့်၊ ဒေသနာမြတ်၊ ပရိသတ်အား၊ ဟောချွတ်ငြိမ်းငြိမ်း၊ ဘဝင်စိမ့်၍၊ နှစ်သိမ့်ကြည်စွာ၊ မှောင်မိစ္ဆာကို၊ ပယ်ခွါမရှင့်၊ သံယောဇဉ်ဖြင့်၊ လွှင့်စဉ်ကွာရှား၊ လေးနှင်မြားသည်။ ။ တရားထားသို့ လ၊ ထစ်တည်း။

- | | | |
|-----------------------|-----------------------|---------------------------|
| ၁။ ချီးမကုန်ခဲ့။ | ၆။ ရေယဉ်ဘောင်၌။ | ၁၁။ ပြိုင်ဆွယ်ညွတ်ရိုင်း။ |
| ၂။ တည့်မွန်းခြယ်၍။ | ၇။ ငွေသောင်မြုပ်မြော။ | ၁၂။ သူရာနာဝ။ |
| ၃။ ညိုးလျှံရံသည်။ | ၈။ သည်ချိန်သာဝယ်။ | ၁၃။ ပယ်ခွါမရှင့်။ |
| ၄။ စိုပ်ပစ်မြားနှင့်။ | ၉။ ဝလာဟလည်း။ | ၁၄။ လေးနှင်မြားသည်။ |
| ၅။ လည်ယုက်မြဲနှောင်။ | ၁၀။ ဖတိုင်ကြယ်မူ။ | ၁၅။ တရားထားသို့။ |

www.kelasa.org

VIII

Victory crowns the city of Kappilawut whither the Sage is about to proceed. The word is given and the news has spread. (Kaludayi chants the endless praises of His nine-fold glory.)

Myriads of celestials and infernals come in clusters with lights shaped like golden flowers in bud and bloom. They adore their triumphant Lord. The sky is aglow with a thousand hues.

Sakra who sits on high under the Kathit shade descends from his seat of marble and joins the devoutful throng.

Asavani and the Crow shine by the side of the full-orbed moon in Thadingyut. Their cold beams scatter the clouds from the field of heaven.

The springtide has come. Birds flit about in pairs and utter their loves human-wise in melodious tones. The festal sound rings through the laughing woods.

In the self-same season Zawgyis and Weikzas conscious of their supreme skill in the hermetic art bitterly contend for the Thuyaung bloom.

The Thingyan feast ushers in the infant year. Bramas and nats come in thousands to greet the Master girt with a saintly following of eight hundred thousand monks. They offer ambrosial food and the forest realm resound with the music of the five instruments. The heavens give forth a thunderous peal.

The tireless devotion of the attendant monks would stir seekers of deliverance to noble efforts. The seeds of merit are sown with a liberal hand in the hope of an abundant harvest.

ဂ။ ဗျာဒိတ်ဩဘာ၊ မင်္ဂလာနှင့်၊ အောင်ချာနဂရ၊ ကပိလသို့၊
ကြမည့်ခါဝယ်၊ (ကာလဒါလျှင်၊ ဂါထာပရိတ်၊ ခတ်တံဆိပ်နှင့်၊ မြိုင်
သေချာ၊ ဂုဏ်ကိုးဖြာကို၊ အံ့ရာမခန်း၊ လွန်ခြီးမွမ်း၍၊ ဖြန့်မြန်းစကြာ၊ ကြ
ချီခါဝယ်၊) ဒေဝါသုရိန်၊ နာဂိန်မြဟ္မာ၊ ထိန်ထိန်မြာသည်၊ မာလိပိဇ္ဇ၊
လောင်လုလုသို့၊ ရွှေဥအာဝံ၊ ဆီမီးစုံနှင့်၊ အာရုံညွတ်ကျိုး၊ ပူဇော်ပျိုး
လျက်၊ မျိုးတေဇရန်၊ ပွင့်အားသန်သည်၊ ငါးမာရ်အောင်လှစ်၊ စောရှင်
ချစ်ကို၊ ကသစ်စံရာ၊ ကမ္မလာက၊ ဖူးလာညွတ်ခ၊ ဝန်းရံကြ၏၊ မိုးဝထိန်
လျှံ၊ တိမ်မိတာန်ဝယ်၊ တိမ်ယံသွယ်ဖြာ၊ ဗွေလောထက်၊ ရွှေကာကလ၊
ကျိုးညိုမြနှင့်၊ ငွေလစန္ဒီ၊ အသဝဏီတို့၊ ပါဒိမရွှေ၊ မွန်းချက်မွေ၍၊
လေ့သဘော၊ ငှက်စုံရောလျက်၊ မယ်စောရင့်ယု၊ ကြည်သမူလည်း၊ လူ
သူသကဲ့၊ မောင်ထူးတွဲ၍၊ ကျူးနွဲ့ကျံကျံ၊ ငှက်ပွဲခံက၊ မြိုင်ယံသာစွ၊
စက်မြန်းကြသော်၊ ကာလချိန်မှီ၊ သည်ရာသီဝယ်၊ ဇော်ဂျီသံသတ်၊ ဝိဇ္ဇာ
နတ်တို့၊ အတတ်ယုံခို၊ ရန်မီးသိုလျက်၊ မျက်လိုမာန်ပြု၊ သုယောင်လှ၍၊
ရတုဂေါဇာ၊ ယုတ်မောစွာဝယ်၊ အတာသက္ကရာဇ်၊ သင်္ကြန်ဖြစ်လျက်၊
ရှင်ချစ်ဘုရား၊ ထေရ်ပျံများနှင့်၊ တရားမိန့်ခါ၊ ရံဝန်းကာသည်၊ မြဟ္မာ
သိန်းသောင်း၊ နတ်ပေါင်းကုဋေ၊ စုံမြိုင်ခြေဝယ်၊ ရှိသေလှစွာ၊ တထာ
ဂတ၊ သုံးလူ့ဘနှင့်၊ များလှသင်္ဘော၊ ရှစ်သိန်းပါးကို၊ သုမာမြန်မြတ်၊
လျှံကပ်မစဲ၊ တသံသေလျှင်၊ ပွဲသဘင်ခံ၊ ပဉ္စင်သံနှင့်၊ မြိုင်ယံသိမ့်သိမ့်၊
ပွဲတင်ငြိမ့်မျှ၊ မိုးလှိုမ့်နတ်စည်၊ ရိုက်ကြွေးမြည်လျက်၊ ပတ်လည်ဝန်းကာ၊
ထေရ်သင်္ဘောတို့၊ နောင်လာမဂ်ဖိုလ်၊ ကျွတ်တန်းခိုသား၊ ရှိသေမြတ်ဝတ်၊
နိစ္စဗဒ်ဖြင့်၊ အမြတ်တန်း၊ လူမျိုးပညာ၊ ဓမ္မဝတ္ထ၊ ဆည်းပူးစုသည်။ ။
ပြုစုပျိုးထောင် လမွှေးတည်း။

- | | |
|------------------|------------------|
| ၁။ ဒေဝါသုရိန်။ | ၄။ မောင်ထူးတွဲ၍။ |
| ၂။ အသဝဏီတို့။ | ၅။ ကာလချိန်မှီ။ |
| ၃။ မယ်စောရင့်ယု။ | ၆။ အတာသက္ကရာဇ်။ |

LX

Metteyya, the last to shine as Buddha in this age has cleft the bonds of evil with the triple-edged sword. He sits in saintly splendour and enjoys the unruffled serenity that springs from the rock of virtue.

The victorious Lord who is destined to achieve Nirvana fore-discerns the To-be. In due time he would announce that Shin Uttamagyaw, the venerable monk, is the one who will next tread in his steps the superb eight-fold Path. The Lord of the nine glories will speak with no uncertain sound. His word must needs come true.

၉။ နောင်ဖြစ်အလာ၊ မိတေယျာလျှင်၊ ရိန္ဒမာထား၊ အသွား
သုံးရွက်၊ ရိုးလက်တကိုင်း၊ အပြိုင်ငါးကြိမ်၊ အိမ်နှင့်တကွ၊ ကျောက်မှပေါ်
ထွက်၊ ရွှေဘုန်းဆက်သည်၊ သံလျက်သီလဝင်၊ နိဗ္ဗာန်ရှင်ကား၊ မဂ္ဂင်ရှစ်
တန်း၊ လမ်းမှန်ခရီး၊ ရပ်ကြီးသာစည်၊ ရောက်အံ့ရည်၍၊ သုံးမည်ပရမေ၊
ဗျာဒိတ်ချွေသား၊ သပြေကျွန်းသာ၊ နောင်အခါဝယ်၊ သညာသမုတ်၊
ပညတ်ထုတ်သည်၊ သျှင်ဥတ္တမကျော်၊ ထေရ်မြတ်သော်လည်း၊ အဟော်
နောင်လာ၊ ငါ့ရိုက်ရာကို၊ သစ္စာဖူးငုံ၊ ပွင့်အံ့တုံဟု၊ ကိုးဂုဏ်ရှင်ပင်၊ အံ့
ချီးတင်သည်၊ ငါလျှင်လည်းကောင်း၊ ဗေဒိလောင်းဟု၊ ညွှတ်ညောင်း
တံဆိပ်၊ နှုတ်ဗျာဒိတ်ဖြင့်၊ ခတ်နှိပ်သေချာ၊ နှုတ်ဩဘာသည်။ ။ မြို့စွာ
ဖြစ်လိမ့် လ၊ မှန်တည်း။

၁။ ရိန္ဒမာစား။

၂။ ပညာထုတ်သည်။

www.kelasa.org

လက်ဝဲသုန္ဒရီ ရာဇာဗျာဓိ

LETWETHONDARA'S RADUS

STANDARD BURMESE POEMS SERIES

No. 2.

LETWETHONDARA'S RADUS

Edited by DR. BA HAN, M. A., PhD, D. Litt, LLD.

Barrister-at-Law,

Professor Emeritus of Law

and

U THEIN HAN, M.A., Dip., Lib., Trn.

Librarian,

Rangoon University.

CONTENTS

LEWETHONDRA :

Man and Poet.

In English by DR. BA HAN

In Burmese by U THEIN HAN

Letwethondara's Rarus

Burmese Text

Translation by DR. BA HAN

www.kelasa.org

www.kelasa.org

LETWETHONDARA : MAN AND POET

Letwethondara's real name is Maung Myat San. He was born in 1089 B. E. (1727 A. D.) at Magyidon Village, Shwebo District, Upper Burma. He served in the Court of a succession of Burmese Kings. First he was appointed Writer at the *Hluttaw* of Hanthawaddy-pa-Min, the last King of Ava who was taken captive by the Mons in 1751 A. D. During the reign of Alaungpaya (1753-1760 A. D.) he received royal recognition and was honoured with two titles—Letwethondara and Letwenaw-rata. The next King Naungdawgyi (1760-1763 A. D) conferred on him a third title—Sithu Kyawdin. But good fortune deserted him, and he fell on evil days. At the age of 45 he was found to be involved in a criminal affair, and the King banished him to Meza, a penal settlement. From the crest of the wave of success he fell to the trough of disgrace. During his banishment the poet composed two *radus* beginning with the words *မဲဇာတောင်ခြေ* and *ငွေရွန်းစန္ဒာ* and submitted them to the ireful King. The mellifluous expression and the insinuating pathos touched the King deeply and the poet was recalled after 45 days of exile. The poet continued to serve under Bodawpaya. He was appointed Governor of Ava, and he receive the fourth title—Mahathihathu.

www.kelasa.org

လက်ဝဲသုန္ဒရ လူနှင့်စာဆိုလေ့လာချက်

လက်ဝဲသုန္ဒရသည်မင်းပေးဘွဲ့ဖြစ်သည်။အမည်ရင်းမှာမောင်မြတ်စံ ဖြစ်သည်။ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၀၈၉ (ခရစ်တော်သက္ကရာဇ် ၁၇၂၇) ခုနှစ်တွင် အထက်မြန်မာနိုင်ငံ ရွှေဘိုခရိုင် မန်ကျည်းတုံရွာ၌ ဖွားမြင် သည်။ လက်ဝဲသုန္ဒရသည် မြန်မာမင်းအဆက်ဆက် အမှုတော်ထမ်းရွက် ခဲ့သူဖြစ်သည်။ ခရစ်တော်သက္ကရာဇ် ၁၇၅၁ ခုနှစ်၌ ဟံသာဝတီမညား ဒလ၏အဖမ်းကိုခံရ၍ ဟံသာဝတီသို့ပါရသောကြောင့် ဟံသာဝတီပါ မင်းဟုတွင်သောအင်းဝမဟာဓမ္မရာဇာဓိပတိမင်းလက်ထက်တွင် လက် ဝဲသုန္ဒရသည် ရှေးဦးစွာ လွှတ်ရုံး စာရေးစာချီအဖြစ်ဖြင့် အမှုထမ်းရွက် သည်။ ထို့နောက် အလောင်းမင်းတရား (ခရစ်တော် သက္ကရာဇ် ၁၇၅၃-၁၇၆၀) ၏လက်ထက်၌ ဆက်လက်၍ အမှုတော်ကိုထမ်းရွက် ရာ၊ လက်ဝဲသုန္ဒရဘွဲ့နှင့် လက်ဝဲနော်ရထာဘွဲ့တို့ဖြင့် အချီးအမြှင့် ခံရ သည်။ တဖန် နောင်တော်ကြီးမင်း (ခရစ်တော်သက္ကရာဇ် ၁၇၆၀- ၁၇၆၃) လက်ထက်တွင် စည်သူကျော်ထင်ဘွဲ့ဖြင့် အချီးအမြှင့်ခံပြန် သည်။ သို့ရာတွင်ကြမ္မာပြုတ်ဆိုးမွေလာသည်ကား၊ အသက် ၄၅ - နှစ် အရွယ်တွင် လက်ဝဲသုန္ဒရသည် ရာဇဝတ်သင့်၍ မင်း၏အမိန့်ဖြင့် မဲဇာ အရပ်သို့ အပို့ခံရသည်ဖြစ်ရာ၊ ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူးတို့ဖြင့် သူကောင်းအပြုခံရ သော အမြင့်ဘဝမှ ရာဇဝတ်သားအဖြစ် မင်းပြစ် မင်းဒဏ် ခံရသော အနိမ့်ဘဝသို့ လျှောကျရှာလေသည်။ မဲဇာအရပ်၌ ဆင်းရဲငယ်ပန်းစွာ နေရသောအခိုက်တွင် စာဆိုတော်လက်ဝဲသုန္ဒရသည် “မဲဇာတောင် ခြေ” ချီရတုနှင့် “ဝေရွန်းစန္ဒာ” ချီရတုနှစ်ပုဒ်ကို ရေးသားစီကုံး၍၊ မင်းအမျက်ပြေစိမ့်သောငှါ မင်းထံသို့ဆက်သွင်းလေသည်။ ရတုနှစ်ပုဒ် သည် ချီမြိန်သာယာသောမဓုရတာဂုဏ်နှင့်လည်းပြည့်စုံ၍ကရုဏာရသ နှင့်လည်းပြည့်စုံသည်ဖြစ်ရာ၊ ဘဝရှင်မင်းတရားသည် အမျက်တော်ပြေ လာ၍ လေးဆယ်ငါးရက်မျှ ရာဇဝတ်ဒဏ်ခံခဲ့ရသော လက်ဝဲသုန္ဒရကို၊ နေပြည်တော်သို့ ပြန်လည်ခေါ်တော်မူလေသည်။ ထို့နောက် လက်ဝဲ သုန္ဒရသည် ဘိုးတော်ဘုရားလက်ထက်၌ အမှုတော်ကိုဆက်လက်ထမ်း ရွက်ပြန်ရာ၊ အင်းဝမြို့ဝန်ခန့်ထားခြင်းခံရ၍ မဟာသီဟသူဘွဲ့ဖြင့် ထပ် လောင်းချီးမြှင့်ခြင်းခံရသည်။

Of the four titles the poet received, only the first—*Letwethondara*—has clung to him in the popular mind, and he is best remembered for his *radu* beginning with မဲဇာတောင်ခြေ။ This poem strikes the key-note of his poetical achievement. The poetic fire continually smoulders and scintillates without bursting into a sudden blaze. Moreover, the exquisite blend of verbal witchery and subtle nostalgic appeal invade our breast and move us to the very centre of our being. Small wonder, the irate King melted with pity and restored the poet to his former position.

BA HAN

Hebron,
8th Mile,
Prome Road, Rangoon.
1st July 1964.

စာဆိုတော်ကြီးသည် ဤလေးဘွဲ့ အချိုးအမြင့် ခံရသော်လည်း၊ လက်ဝဲသုန္ဒရီဘွဲ့ဖြင့်သာ ယခုတိုင်ထင်ရှားကျော်စောလျက်ရှိသည်။ ရတုနှစ်ပုဒ်တွင်လည်း “မဲဇာတောင်ခြေ” ချီရတုကိုသာလျှင် ရှင်ရှင်လူလူတို့အများသိလေသည်။ လက်ဝဲသုန္ဒရီ၏စာများအနက်၊ မဲဇာတောင်ခြေရတုသည် အပြောင်မြောက်ဆုံးဖြစ်သည်။ ထိုရတု၏ကဗျာဂုဏ်ရည်သည် အရောင်အလွှာတို့ဖြင့် ဟုန်းဟုန်းထ၍ ရုတ်ခြည်းငြိမ်းတတ်သော ဆီမီးတန်ဆောင်နှင့်မတူ။ တငွေငွေ တောက်လောင်၍၊ ထာဝစဉ်ထွန်းလင်းလျက်ရှိသော ဆီမီးတန်ဆောင်နှင့်တူလေသည်။ ထိုရတုတွင်သနားစရာကြည်နူးလွမ်းဆွတ်စရာတို့ကို ပြေပြစ်သာယာသော သဒ္ဒါလင်္ကာဖြင့် ၎င်း၊ ဆန်းကြယ်သောအတ္ထာလင်္ကာဖြင့်၎င်း သီကုံးဖွဲ့နွဲ့ထားသည်ဖြစ်ရာ၊ ဖတ်ရှုကြားနာရသူအပေါင်း၏စိတ်နှလုံးသည် သိမ်းကျုံးယူငင်ခြင်း ခံရဘိသကဲ့သို့ ပျော့ပျောင်းညွတ်နူးခြင်း ဖြစ်ရလေသည်။ ရာဇမာန်ရှခဲ့သော ဘုရင်မင်းမြတ်သော်မှ ကရုဏာစိတ်ဖြစ်လာသဖြင့် စာဆိုတော်ကိုပြန်ခေါ်၍ ရာထူးကိုပြန်လည်ပေးသနားတော်မူခဲ့သည်မှာ အံ့ဩဖွယ်ရာမဟုတ်ပါပြီ။

I

From the wooded foot of Meza Hill girt with its gushing stream my heart pants for the distant City of gold. Behold! The fold of the stars glows with the stately splendour of the conquest-crowned eminence graced with sacred fabrics. They stand out resplendent in six kindred rays like Zabudipa's luminous Lamp. First in order shines Gugyi-thakin—Grand Sire's golden deed. Next I proceed to tell on single hand other associate shrines—Shwe-Linbin, Shwe-chin-the-mwe, Shwe-ze-di-gyi. The gay galaxy set off by the brave palace's hue, lights up the air like repeated flashes across the blue. My songless heart sighs for a sight of these haunting scenes. Alas! because the City is afar I call up the old familiar views and fancy to myself "Here is the City, there are the shrines and over these lies the palace."

II

The lovely river of the lower region abounds in sandy shoals ringed about with the enclasping flow. What a soul-enchancing sight to see! To me, it seems as remote as a far-off isle. And here, the clear-cut Meza river clad with thickets and tinged with a darksome tint, flows through the soundless forest that is folded in mist. The Pole-star lies hidden far from sight while I groan for a glimpse of the glorious sun. My bearings I take in vain, and again and again deep amazement invades my shattered senses. I sink and sink under the stress of thought, and the sylvan shades wear a buffing air. An early breath of southerly breeze heralds the approach of seasonal winds. My mind reels and my feeling heart is filled with fadeless longings because of the chilling breeze.

မင်းလက်ဝဲသုန္ဒရအမတ်ကြီး
ရေးသားသော မဲဇာတောင်ခြေရတုပိုဒ်စုံ

(၁)

မဲဇာတောင်ခြေ၊ စီးတွေတွေတည့်၊ မြစ်ရေဝန်းလည်၊ မြိုင်တောစည်က၊ ရွှေပြည်ကိုသာ၊ တရှာတော့မိ၊ မိုးရှိရှိလျှင်၊ သီရိကြက်သရေ၊ တက်ပြီးဝေသား၊ အောင်မြေကြော့ကြော့၊ ကုန်းမော့မော့နှင့်၊ ဘိုးတော်ကောင်းမှု၊ တည်ထားပြီသည်၊ ဇမ္ဗူဆီမီး၊ ခြောက်ရောင်ညီးမျှ၊ ဂူကြီးသခင်၊ ရွှေလင်းပင်နှင့်၊ ရွှေခြင်္သေ့မွှေး၊ စ၊ ရွှေရေသော်၊ ရွှေစေတီကြီး၊ အသီးသီးတည့်၊ ပိတ်ဆီးချယ်သန်း၊ လျှပ်ရောင်တန်းမျှ၊ ရွှေနန်းရွှေဘုံ၊ အလုံးစုံကို၊ အာရုံမျက်မြင်၊ ဖူးမြော်ချင်၍၊ သည်တွင်ရွှေမြို့၊ သည်သို့စေတီ၊ သည်ဆီရွှေနန်း၊ ဖြောင့်တန်းတော့မည်၊ စိတ်ကရည်သည်။ ။ ရွှေပြည်ဌာန ဝေးသော်ကြောင့်။

(၂)

သဲးသာသောင်မြေ၊ မြစ်ကမ်းခြေလည်း၊ အကြေတပြင်၊ တို့အောက်ခွင်ဝယ်၊ ရေရှင်ပတ်ဝန်း၊ ပျော်ဘွယ်ထွန်းလိမ့်၊ တကျွန်းလောက်ပင်၊ ဝေးမည်ထင်ခဲ့၊ စီးသွင်ညိုရစ်၊ မဲဇာမြစ်လည်း၊ ထစ်ထစ်ထွန်းဘိ၊ ချိုအတိနှင့်၊ တောကြီးဆိုတည့်၊ ဆီးကျံကျံဝယ်၊ ဓူဝံမပေါ်၊ မမျှော်ပါရ၊ နေကိုတလည်း၊ ဘယ်ကရွှေနောက်၊ ဘယ်တောင်မြောက်ဟု၊ တွေးထောက်မမှန်၊ ဖန်ဖန်အံ့ဩ၊ ခြံတိုင်းမော့စွ၊ ဘယ်တောဘယ်မြိုင်၊ မသိနိုင်ခဲ့၊ မခိုင်စိတ်ဝမ်း၊ နေ့တိုင်းလွမ်းရှင်၊ ကင်းစမ်းတောင်က၊ လေဦးစ၍၊ နောက်မှလေရှည်၊ အတည်တည်သည်။ ။ လေပြည်လာက ဝေးသော်ကြောင့်။

III

The residents of Meza cling to hoary custom and hold the Nyaungye carnival. A motley crew in reverent awe and ardent faith pray before the Golden Cave that lends endless charms to the cloud-kissed height rising from the heart of Meza Glen. The self-same mountain is shrouded in gloom and its exhalations wreath themselves round every range. The sullen scene seems one welded mass. Again, with no trace of rain, the soft wind whistles and snow-flakes fall fast and thick like heavy showers. You may even hear the drip-drop ring through the air. And Phoebus' fair chariot coursing its daily round from Yugan's crown, ceases to fling its flying flames. When it is biting cold, I wait and watch for the noon-day light, because the dancing, flitting fancies help kill the leaden-footed hours.

I

Cynthia's silver orb fills the sky with its soft and splendid light. I gaze on its crystal face and a wild desire like despair seizes my sorrow-laden breast. I burn and burn to see the gates of the regal City-Zabudipa's vantage ground. Painful decree dooms me to a distant land of plains and woods. Ere now, my feet never had strayed into the ill-starred soil. Nay, in sunny bygone times I had yet to learn the lie of the land which rumour styled the remotest region of the upper Province. But now, bitter experience unfolds a place poles apart from our hearth and home—the hub of the universe. Here, they speak an alien tongue and the climate of the thee-clad land is far different from our own. In Yatana-theinga, the triumphant City the palace matches the sun in brilliancy to such a degree that one can never tell the two apart. It is because the nine jewels of the golden turret shed swift shafts of light that blend with the sun's flaring beams.

(၃)

ပွဲခါညောင်ရေ၊ သွန်းမြီးပေတည့်၊ ရှိသေသဒ္ဓါ၊ ထုံးစဉ်လာဖြင့်၊
မဲးဇာရပ်သူ၊ တောင်းဆုယူသည်၊ ရွှေဂူတော်နှင့်၊ ရှုတိုင်းတင့်သား၊ မိုး
မြင့်သီခေါင်၊ မဲးဇာချောင်က၊ တတောင်လုံးပိုင်း၊ စ၊ ရွှေဆိုင်းသော်၊
ထောင့်တိုင်းယှက်ရွှေ၊ ဝန်းကာဝှေ့သည်၊ တောင်ငွေဝေဝေ၊ အထွေ
ထွေနှင့်၊ လေလည်းရောရာ၊ မိုင်းမပါဘဲ၊ သန်ဝါဖြောက်ဖြောက်၊ ဆီး
နှင်းပေါက်လည်း၊ မိုင်းလောက်ပြင်းထန်၊ သွန်းချပြန်သော်၊ လှုပ်
ထင်ရှား၊ တောင်တော်ဖျားက၊ ရထားယဉ်သာ၊ နေစကြာလည်း၊
ရောင်ဝါမထွန်း၊ ချမ်းရှာလွန်း၍၊ တည့်မွန်းချိန်နေ၊ ရောက်လွယ်စေဟု၊
စေ့ရေလှည့်လည်၊ တ၊ လျက်မြည်သည်။ ။ နေခြည်ဖြာမှနွေးသော်
ကြောင့်။

(၁)

ဝေရွန်းစန္ဒာ၊ ချမ်းရိပ်သာက၊ မျက်နှာတူရူ၊ တ၊ သည်သူလျှင်၊
ဇမ္ဗူအောင်ခန်း၊ ပြည်ကြွန်းသို့၊ ရောက်ပန်းကြီးအင်၊ နေမရှင်ခွဲ၊ လွင်
လည်းတဆိုင်၊ မြိုင်လည်းတထွေ၊ မြေလည်းတထူး၊ ဝေးခေါင်ကြူးသို့၊
ရောက်ဘူးမည်သား၊ ရွှေညာဖျားဟု၊ ရှေးကားမအွ၊ ကြားရသည်သာ၊
ဘယ်ရပ်မှာဟု၊ ခြင်းရာတစ်၊ တပ်မသိခွဲ၊ ကျွန်းကြီးချက်ချာ၊ ထိုနေရာ
နှင့်၊ ဘာသာကွဲလွမ်း၊ မြိုင်တောဝှမ်းဝယ်၊ အချမ်းမတူ၊ အပူမမျှ၊ ကြိတ်
ရရှင့်၊ သိမ်အောင်မြေ၊ လယ်ချက်မွေဝယ်၊ နေလည်းတဆန်း၊ နန်း
လည်းတခြား၊ မထွေပြားတည့်၊ ကိုးပါးနဝရတ်၊ ရွှေပြာသာဒ်နှင့်၊ မျက်
မြတ်လျှံရည်၊ ထွန်းလှည့်လည်သည်။ ။ နေခြည်ထဲတွင်ပါလိမ့်မည်။

II

When the fire-swathed sun slopes its westering wheel, its radiant rays meet at mid-air the fiery flashes of the picturesque palace of gold set with glass. The wonderful fusion of the fierce flames floods the sky of almost all the Isle with a brilliant light. At night I retire to rest and lift up pious hands towards the place where the goodly palace stands. Thither, with like devotion my gaze is drawn when I awake at dawn. At this time in the Golden City, the scene before the gladsome gates bearing well-omened companion names—witness Thuza—must surely afford a pleasurable view. The glancing river conjoins with the gleaming fosse and forms a crystal current. In sun and shower, the silvery flow speeds and winds from left to right its water-cleft way round the City. The rapturous scene suggests the hand of Nats. Indeed, the amber waters with the shifting sands will look fair to the gazer's eye.

III

At this season, the sultriness of summer is over and the ripple of rain is heard. In the Golden City, a goodly crowd clad in spotless white are at their devotions in the cool courts of serene cloisters and shrines. There, sacred duty and fervent charity are made to live in deeds of gold. As in a dream, this fair vision flashes across my feeble mind. Sadness bends me and my heavy heart goes back to my own house and home where my winsome wife thrice blest with child spends her cheerless nights. While her life was yet in early bloom, Fate's unerring hand made her mine by reason of our common deed in the dateless past. Hard circumstance tears us clean asunder. As if she lives overseas, I may not greet her face, no, nor send her word. This gives added keenness to my pain. Had Fortune been kinder, the children of my bosom whose beauty glistens like gold, would be rapt within my breast to my supreme delight. Yes, my sons who appeal to parents' mind and eye and sweeten their air like the water of roses, will doubtless long to hang about my neck.

(၂)

နေဝန်းဖန်ဝါ၊ ထိန်စကြာလည်း၊ အာကာဖိတ်စီး၊ ကျန်းလုံညီးမျှ၊
ထိန်းမိုးလယ်၊ ဖြိုးဖြိုးကယ်၍၊ အံ့ဘွယ်ရှက်သန်း၊ ရှမခန်းတည့်၊ ရွှေနန်း
မှန်စီ၊ ရှိရာဆီသို့၊ မြောက်ချီဦးတင်၊ စက်ရာဝင်လည်း၊ ကြည်လင်ရှိခိုး၊
စက်ရာနိုးလည်း၊ လက်မိုးလှည့်လည်၊ မြှော်မိသည်ရှင်၊ ရွှေပြည်တော်မှာ၊
ခုချိန်ခါကို၊ သူဇာသာစံ၊ မိတ်နံမပြား၊ ဓါတ်တံခါး၏၊ ယွန်းစားရှေ့မှာ၊
ပျော်ဘွယ်သာရှင်၊ သီတာပတ်ကုံး၊ မြစ်နှင့်ကျုံးလည်း၊ တလုံးတည်းရေ၊
စီးတွေတွေတည့်၊ မိုးရွှေမခေါင်၊ လယ်ယာမြှောင်၍၊ နတ်ဆောင်ယူပို့၊
လေ၏သို့လျှင်၊ ရွှေမြို့ရွှေပြည်၊ ဝန်းပတ်လည်သည်။ ။ ရေကြည်-သဲ
ပြင် သာလိမ့်မည်။

(၃)

နွေကျန်းသန်ကာ၊ ခုချိန်ခါကို၊ ကျောင်းသာရာခင်း၊ စေတီ
တွင်းဝယ်၊ သီတင်းအလှူ၊ ရွှေပြည်သူတို့၊ ဆုယူစည်းဝေး၊ ဖြူဖြူဖွေးလိမ့်၊
စက်မှေးခိုက်တွင်၊ အိမ်မက်မြင်သို့၊ မရှင်ရတ၊ လွမ်းလိုက်လှရှင်၊ ညွှန်းပြ
ကျိုးဆက်၊ ဆယ်ကျော်သက်က၊ ကြင်ဘက်အတူ၊ တောင်းဆုယူသည်၊
အိမ်သူချောသူယ်၊ သုံးယောက်မယ်နှင့်၊ ပင်လယ်ခြားရာ၊ ခရီးကွာသို့၊
မှာလည်းမကြား၊ သွားလည်းမသင့်၊ ဖြစ်သဖြင့်လျှင်၊ ပူခွင့်ရှည်ရေး၊ ရှိ
ချေသေး၏၊ ရင်သွေးရွှေတောင်၊ သားမောင်နှမ၊ ဆင်းသိင်္ဂီတို့၊ မွေးဘ
ရင်ခွင်၊ ရွှေလက်တင်၍၊ ယူငင်ပိုက်ဖြား၊ ဖျော်မည်များနှင့်၊ နှစ်ပါးမျက်
ခြည်၊ သားနှင်းရည်သည်။ ။ ရွှေလည်-ဆွဲချင် ရှာလိမ့်မည်။